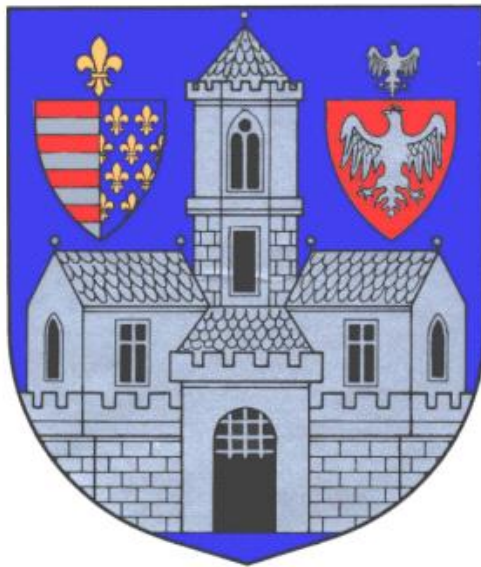

ÓBUDA-BÉKÁSMEGYER

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATA

Készítette: Szociális Szolgáltató Főosztály

2018

Közösséget építünk!

Tartalom

1.	Bevezetés	4
2.	Jogszabályok, jogszabályi változások és önkormányzati válaszok.....	6
2.1.	A szociálpolitika területét érintő és az intézmények működésével összefüggő fontosabb jogszabályok (2016. II. félév - 2018)	6
2.2.	Változások és önkormányzati válaszok	9
2.3	Fischer Ágoston Szociális Program.....	13
3.	A lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények.....	16
4.	Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete.....	17
4.1	A pénzbeli- és természetbeni támogatások jelenlegi rendszere	17
4.2	A szociális szolgáltatások jelenlegi rendszere	22
4.2.1	Óbudai Egyesített Bölcsődék	25
4.2.2	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ	27
4.2.3	Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ.....	33
4.2.4	Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény.....	35
4.2.5	Civil és egyházi partnerek, jó gyakorlatok.....	37
4.3	A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések	40
4.4	Kerületi fórumok	41
5.	Költségvetés	45
5.1	Pénzbeli támogatásokra fordított összeg (eFT)	45
5.2	Intézmények költségvetése (eFT)	46
5.3	Civil és egyházi szervezetek támogatása (eFT)	48
6.	2016. óta elért eredmények	51
6.1	A 2016-os felülvizsgálat ajánlásainak teljesülése	51
6.2	További eredmények, díjak.....	66
7.	Ütemterv a tervek, feladatok végrehajtásához, szolgáltatások biztosításához	67
8.	Összefoglalás.....	72

1. Bevezetés

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben foglaltaknak megfelelően 2005-ben elkészítette a Szociálpolitikai Konceptióját, az I. felülvizsgálatra 2009-ben került sor.

A szakmai anyagok – a jogszabályban foglaltakkal összhangban – a helyi igények által meghatározottan, az ellátási kötelezettség teljesítésére figyelemmel, a rászorulóknak valamennyi csoportjára kiterjedően, a széles szolgáltatási palettát bemutatva, adekvátan tartalmazzák a terület működtetési, finanszírozási és fejlesztési feladatait.

A törvény továbbra is előírta a fenntartók számára a felülvizsgálati és aktualizálási kötelezettséget, ezt figyelembe véve már 2013-ban megkezdődött a Konceptió újabb felülvizsgálata. Ebbe a munkába kapcsolódott be 2016-ban az Önkormányzat által megbízott Heliethis Szolgáltató Kft.. A külsős szakértők a Polgármesteri Hivatal Szociális Szolgáltató Főosztályának vezetőivel, munkatársaival, valamint a kerületben szociális szolgáltatást nyújtó civil, egyházi és önkormányzati szervezetekkel és intézményekkel együttműködve készítették el az újabb szakmai anyagot. Ennek eredményeként új elnevezéssel, egységes szerkezetű – az Szt. 92. § (3) bekezdését figyelembe vevő – dokumentum született. A Képviselő-testület a 2016. június 17. napján tartott ülésén, a 383/2016.(VI.17.) számú határozatával fogadta el Óbuda-Békásmegyer Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját.

2017. február 17-től a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A. § (5) bekezdése írja elő, hogy *„A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.”*

A tartalmi keretekre vonatkozó előírásokat a rendelet tartalmazza:

- a lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, az ütemterve a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei,
- az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége.

Jelen szakmai anyagot a korábban megfogalmazott célkitűzések megvalósulásának tükrében, a bekövetkezett jogszabályi változásokhoz igazodva, az elmúlt két és fél év eredményeit alapul véve aktualizáltuk és a jövőbeli elképzeléseinket foglalmazzuk meg.

A koncepció készítése során megtörtént a kerületi szociális ellátórendszer működésének elemzése, az igénylőkhöz és igénybe vevőkhöz, az intézmények működéséhez kapcsolódó, szolgáltatásfejlesztést érintő kérdések átgondolása. A felülvizsgálat célja a Budapest III.

kerületében élő, rászoruló személyek részére biztosítandó szociális szolgáltatások feladatainak áttekintése, a biztosított ellátási formák megszervezésével, valamint fejlesztésével kapcsolatos önkormányzati feladatok meghatározása.

A helyi szociálpolitika kiemelt célcsoportjai: az időskorúak, az aktív korú nem foglalkoztatottak, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a gyermekes családok, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, a kábítószerproblémával küzdők és családtagjaik, valamint a hajléktalan személyek.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata - mint fenntartó - szigorú szabályozás és szakmai programok alapján biztosítja a kötelező és az önként vállalt szociális szolgáltatásait. A koncepció felülvizsgálata garancia arra, hogy az intézményrendszer szükségletekre reagáló, a változó igények szerinti rugalmasan működő elemekből álljon.

Munkánk során fokozott figyelmet fordítottunk a Fischer Ágoston Szociális Programban, a Helyi Esélyegyenlőségi Programban, a Gyermekjogi Stratégiában, továbbá az Önkormányzat által fenntartott szociális és gyermekvédelmi intézmények beszámolóiban megfogalmazott szakmai tapasztalatokra, eredményekre és célokra.

Véleményezési lehetőséget kaptak a kerületben szociális feladatot ellátó, intézmények vezetői, illetve az Önkormányzattal ellátási szerződéses jogviszonyban álló intézményfenntartók, valamint a kerületi nemzetiségi önkormányzatok képviselői.

Az Óbudai Szociális Kerekasztal 2018. december 11-i ülésen elhangzott, illetve az írásban részünkre eljuttatott észrevételek, javaslatok is részét képezik a szakmai anyagnak, a kiegészítések beépítése megtörtént.

A most elkészült felülvizsgálati anyagban a korábbi Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióban szereplő, még aktuális feladatok és a legutóbbi időszak (2016. év II. félév - 2018. év) változásait figyelembe vevő új tervek, célkitűzések is megjelennek.

2. Jogszabályok, jogszabályi változások és önkormányzati válaszok

2.1. A szociálpolitika területét érintő és az intézmények működésével összefüggő fontosabb jogszabályok (2016. II. félév - 2018)

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény *(hatályát veszette: 2017.12.31.)*
- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII. 31.) Korm. rendelet
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet
- A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény
- A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény
- A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet

- A kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről szóló 68/2013. (XII. 29.) NGM rendelet
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: Rendelet)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet)
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet
- A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet
- A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet

- Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központról szóló 214/2012. (VII.30.) Korm. rendelet *(hatályát veszette: 2016.12.31.)*
- Az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló 381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet
- A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet
- A szépkorúak jubileumi köszöntéséről szóló 255/2008. (X. 21.) Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet
- Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet
- A vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet
- A menedékhelyről szóló 2007. évi LXXX. törvény
- A menedékhelyről szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet
- A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet
- Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban való részesítés feltételeiről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásról, azok igénybevételeiről és a fizetendő térítési díjról szóló 2/1999. (I. 29.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: 2/1999. (I.29.) rendelet)
- Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének a szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról szóló 10/2015. (II. 16.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: 10/2015. (II.16.) rendelet)
- Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének a szociális tanulmányi ösztöndíjról szóló 9/2006. (III.1.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételeiről és a fizetendő térítési díjról szóló 13/2005. (III. 3.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: 13/2005. (III.3.) rendelet)

2.2. Változások és önkormányzati válaszok

Az elmúlt évek jogszabályváltozásai jelentősen átalakították a szociális ellátások és szolgáltatások rendszerét, összességében elmondható, hogy nincs olyan önkormányzati fenntartású intézmény, melynek a feladatellátását ne érintette volna jogszabályi módosítás.

2016. július 1. és 2018. december 31. között a szociális szolgáltatásokra vonatkozó alapvető rendelkezéseket tartalmazó Szt. összesen tizenhárom, a Rendelet nyolc, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat 10/2015. (II.16.) rendelete is öt alkalommal módosult.

Az Szt. módosult rendelkezései

2016. december 22-től hatályos az Szt. rendelkezés, amely szerint az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény - az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével - 2022. december 31-éig működhet.

2016. december 31-ével hatályát veszítette:

A szolgáltatástervezési koncepció kétévenkénti felülvizsgálati és aktualizálási kötelezettsége, valamint a tartalmi elemeinek meghatározása.

2017. január 1-én lépett életbe (példálózó jelleggel):

- a házi segítségnyújtás esetén a gondozási szükséglet fokozatok szerinti besorolása,
- külön rendeletben kerültek szabályozásra a támogató szolgáltatás esetén a súlyos fogyatékoság igazolásának esetei,
- az ellátottjogi képviselő foglalkoztatási jogviszonyának változása,
- November 12-e a Szociális Munka Napja, amely a személyes gondoskodást nyújtó intézményeknél, szolgáltatóknál munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozókra kiterjedően munkaszüneti nap.

2017. április 1-től új szolgáltatási elemként jelent meg a fejlesztő foglalkoztatás, ezzel egyidejűleg (2017. március 31-ével) a szociális foglalkoztatás (munka-rehabilitáció, fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás) megszűnt.

2018. január 1-től hatályosak a vezetőképzésre vonatkozó előírások.

A Gyvt. változása

2018. szeptember 1-től a család- és gyermekjóléti központ az általános szolgáltatási feladatain túl – a korábbiakat kiegészítve – óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet is biztosít.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2017. január 1. napjával bevezette a bölcsődékben a dajka munkakört az alábbi határidőkkel:

„176. § (2) A szolgáltatói nyilvántartásba 2016. december 31-én bejegyzett bölcsőde fenntartójának 2017. december 31-éig kell gondoskodnia a bölcsődei dajka munkakör

bevezetéséről és a 2016. december 31-én technikai, takarítói munkakörben dolgozó személyek bölcsődei dajka munkakörbe történő átsorolásáról.

(3) A (2) bekezdés szerint bölcsődei dajka munkakörbe átsorolt személynek 2018. december 31-ig kell megfelelnie a 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 2.1. és 2.2. pontjában a bölcsődei dajka munkakörhöz megállapított képesítési követelménynek.”

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2017. január 1. napjával kiegészült egy új melléklettel is, a Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramjával, amelynek megfelelően az intézmények szakmai dokumentumainak aktualizálása is szükségessé vált.

A Rendelet változásai

2017. február 17-től hatályos:

- a Rendelet módosulása meghatározza 9 új ún. szolgáltatási elem tartalmát (pl. házi segítségnyújtás a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás, a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít). A szolgáltatóknak szakmai programjaikban meg kell jeleníteni az ellátás keretében nyújtott szolgáltatási elemeket, tevékenységeket,
- a vezetői megbízással rendelkező személyek vezetőképzésen vesznek részt a jogszabály módosítása értelmében,
- a Rendelet 111/A. §-ba került rögzítésre a szolgáltatástervezési koncepció tartalmi elemeinek meghatározása, valamint a kétévenkénti felülvizsgálati és aktualizálási kötelezettség.

2018. február 6-tól hatályos:

- a személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormáinak,
- a foglalkoztatottaknak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimum előírásai változásai.

Az egyes központi hivatalok és költségvetési szervek formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával összefüggő jogutódlásáról, valamint egyes közfeladatok átvételéről szóló 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal 2016. december 31. napjával jogutódlással megszűnt, az addig végzett feladatai 2017. január 1. napjától felosztásra kerültek Budapest Főváros Kormányhivatala, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (rövidítve:SZGYF), az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság között.

A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet

2018. január 1-től módosultak a munkáltatói jogokkal összefüggő nyilvántartások vezetésével kapcsolatos rendelkezések.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet

Konkrétabbá vált a személyes gondoskodást végző személy fogalma, a szakmai továbbképzési kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó előírások rendszere, a szociális alap- és szakvizsga szabályai, valamint a továbbképzési időszak meghatározása. Bevezetésre kerültek új fogalmak 2018. július 1-től: minősített kötelező és a minősített munkakörhöz kötött továbbképzési programok, illetve minősített választható továbbképzési program.

2016. december 31-ével hatályát veszítette az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központtról szóló 214/2012. (VII.30.) Korm. rendelet

2017. január 1-ével hatályba lépett új jogszabály az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló 381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet

2017. december 31-ével hatályát veszítette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

2018. január 1-ével hatályba lépett új jogszabályok:

- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet

Az ágazatot érintő, helyi önkormányzati rendeletek módosult rendelkezései

A 2016. II. félév és 2018. év vége közötti időszakban a 10/2015. (II.16.) rendeletben öt alkalommal történt módosítás (pl. az óbudai betegápolási díj mértéke emelkedett, így már az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével egyenlő; az óbudai gyógyszer támogatás kiterjesztése történt úgy, hogy gyógyászati segédeszközök vásárlására is fordítható). A 13/2005. (III.3.) rendeletben szabályozásra került a szociális segítség óránként fizetendő térítési díjainak, valamint a személyi gondozás óránként fizetendő térítési díjának a jövedelem függvényében való megállapítása. Rendelkezés született továbbá a fogyatékkal élő személyek nappali ellátása étkeztetéssel szolgáltatás naponként fizetendő térítési díjáról. Módosult az átmeneti ellátás térítési díja is.

A 2/1999. (I.29.) rendeletben a szociális és gyermekjóléti/gyermekvédelmi intézmények működésével kapcsolatos szabályozások is több ponton változtak:

- Óbudai Egyesített Bölcsődék felvételi rendje,
- intézményi ellátás megszüntetésének esetei és módjai,
- az intézményvezető és az ellátást igénybe vevő között kötendő megállapodással összefüggő kérdések,
- a külön eljárás nélkül nyújtandó ellátási kötelezettség esetei,
- a panasz benyújtásának és kivizsgálásának módjai.

Az intézményekre vonatkozó jelentősebb átalakulások

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban 2016. január 1-jétől a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató (család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ) keretében működtethető. A megnövekedett feladatok szakszerű ellátása, a szakmai hatékonyság növelése szükségessé tette egy új szakmai vezetői státusz létrehozását 2017 májusától.

2018. szeptember 1-jétől új feladatként jelentkezik az óvodai és iskolai szociális segítő munka, ezzel párhuzamosan 16 új státuszt kapott az intézmény.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék alapidokumentumai (Alapító Okirat, Szakmai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat) 2017. május 1. napjától módosultak, mert minden bölcsődei telephely „nevet” kapott, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet által előírt kötelezettségeknek eleget téve a technikai, takarítói munkakörben dolgozó személyek helyett a dajka munkakör jelenik meg, továbbá a Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramja is részét képezi a Szakmai Programnak.

Budapest III. kerületben élő, szakápolásra szoruló betegek otthoni környezetben történő ellátásának, személyre szabott, humánus és szakszerű ápolásának fontosságát Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata, illetve a fenntartásában működő Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (rövidítve: ÓSZSZI) évek óta felismerte és szem előtt tartja. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve időtartama lerövidíthető. Az Otthoni Szakápolási Szolgálat egészségügyi ellátásként a hét minden napján - hétvégén ügyeleti rendszerben - működik, havonta közel 445 vizitszámmal. Annak érdekében, hogy a megnövekedett és dinamikus emelkedő fizioterápiás igényeket az Otthoni Szakápolási Szolgálat ki tudja elégíteni, 1 fő státusz bővítés történt a gyógytornászok esetében 2017. március 1-től. A központi költségvetésből történő finanszírozási összeg a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől érkezik.

Az Szt. és a Rendelet 2017. február 17-től hatályos módosításai szükségessé tették az ÓSZSZI által nyújtott házi segítségnyújtás és nappali ellátás esetében - a jogszabályváltozással összhangban - az új szemléletet tükröző szakmai munka kialakítását. Ezt az intézményi dokumentumban (Szakmai Program, SZMSZ) is részletesen kifejtették.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ életében jelentős átalakulást hozott az Szt. módosítás, ugyanis a szociális foglalkoztatás (munka-rehabilitáció, fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás) 2017. március 31. nappal megszűnt és helyette 2017. április 1-től új szolgáltatási elemként jelent meg a fejlesztő foglalkoztatás. A Központ keretében működő szociális foglalkoztatás - amely a működési engedélyében meghatározottak szerint korábban 30 fő részére munka-rehabilitációs, 60 fő részére fejlesztő-felkészítő foglalkoztatást biztosított - fejlesztő foglalkoztatássá alakult. A szolgáltatás befogadása és finanszírozása a változások értelmében pályázati úton történik (SZGYF-fel kötött finanszírozási szerződés alapján), a korábbi támogatásnál azonban kevesebb áll a fenntartó rendelkezésére.

A szociálpolitika területét érintő és az intézmények működésével összefüggően állami fenntartású szervezetek strukturális változásai 2016-2018 között:

- 2017. január 1. napjától a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal addig végzett feladatai felosztásra kerültek a Budapest Főváros Kormányhivatala, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság között.
- Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ helyett 2017. január 1-től Integrált Jogvédelmi Szolgálat jött létre, amely az egészségügyért, a szociál- és nyugdíjpolitikaért, valamint a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter által vezetett Emberi Erőforrások Minisztériuma önálló szervezeti egységeként működik.

2.3 Fischer Ágoston Szociális Program

A Képviselő-testület 2017. szeptember 29-i ülésén tárgyalta a Fischer Ágoston Szociális Programot és annak végrehajtásával összefüggő döntéseket.

A Program készítésének indoka az volt, hogy az egyre növekvő lakossági elvárások, a magas életminőség feltételeinek megteremtése, a városi kormányzás új, innovatív jellege - stratégiai szemlélet, környezeti és társadalmi fenntarthatóság előtérbe helyezése, a közösség és társadalmi szervezetek növekvő szerepe a döntéshozatalban - mind megköveteli a kerület fejlesztésének és működésének magasabb szintre emelését. A következő évek várható folyamatai Óbuda számára is új kihívásokat jelentenek. Annak érdekében, hogy a különböző, ugyanakkor mégis egymáshoz kapcsolódó területeken jól láthatóak legyenek a megoldandó feladatok, komplex programokat dolgozott ki az Önkormányzat áttekintve az egészségügy, a környezetvédelem, a szociális ellátások és a városfejlesztés témakörét (Örlös Endre Program, Guckler Károly Program, Fischer Ágoston Szociális Program és Hadrianus Program).

Fischer Ágoston Szociális Programban bemutatásra kerültek az ellátórendszer lényegesebb elemei, szereplői és eredményei, továbbá – összhangban az Óbuda-Békásmegyer Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójában megfogalmazott rövid-, közép- és hosszú távú célkitűzésekkel – megjelentek a 2017-2019 közötti időszakra vonatkozó szociális területet érintő fejlesztési tervek, javaslatok. A több mint 60 oldalas Program a helyzetelemzés megállapításaiból kiindulva a következő évekre rögzítette azokat az irányokat, elveket és intézkedéseket, amelyek biztosítják a helyi szociális ellátórendszer fenntarthatóságát és kiszámíthatóságát.

A Program összegzéseként elmondható, hogy a szociálpolitika magas színvonalú eszköztárának - a pénzbeli és természetbeni támogatások, valamint a saját fenntartású intézmények által nyújtott kötelező és önként vállalt szolgáltatások - fenntartására a jövőben is törekedni kell, továbbá cél a kerületben működő civil szervezetekkel való jó együttműködés. Az Önkormányzathoz forduló lakosság minden korosztálya (csecsemőtől a szépkorúig) és minden

célcsoportja (pszichiátriai betegtől a hátrányos helyzetűig) számára a legszélesebb palettán mozgó segítségnyújtás és a felmerült igényekre történő adekvát válaszadás minimum követelményként jelenik meg. Az erőforrások feltérképezésével további fejlesztések, innovatív intézkedések, stratégiai tervek készülnek és flexibilitást vár el a folyamatosan változó jogszabályi környezet is.

A Fischer Ágoston Szociális Program elfogadásával összhangban, módosításra kerültek annak végrehajtásához kapcsolódó, az ágazatot érintő helyi önkormányzati rendeletek, a szociális tanulmányi ösztöndíjról szóló 9/2006. (III. 1.) önkormányzati rendelet, valamint az újszülöttek támogatása. A változások az alábbi ellátási típusokat érintették:

- *szociális tanulmányi ösztöndíj:*

A szociális tanulmányi ösztöndíj az egyik legnépszerűbb segélytípus, amelyben 2017-ben 289, 2018-ban 191 tanuló részesült. A jogosultság feltétele a szociális rászorultság mellett 4,5 kötelezően elérendő tanulmányi átlag. A módosítás szerint a legkiválóbbak, azaz a kitűnő tanulók 6.000 Ft helyett 7.000 Ft összegű ösztöndíjban részesülnek 2017. szeptembertől.

- *óbudai betegápolási díj:*

Módosult az óbudai betegápolási díj mértéke, azonban ennek felső határát az Szt. határozza meg, attól eltérni nincs lehetőség. Az Szt. 45. § (7) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat rendeletében a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás havi összegét úgy kell szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét. Ennek megfelelően az óbudai betegápolási díj havi mértéke 24.800 Ft-ról 28.500 Ft-ra emelkedett.

- *óbudai gyógyszer támogatás:*

Az óbudai gyógyszer támogatás szintén egyike a népszerű támogatási típusoknak, mely a költségvetésben is jelentős tételt képvisel. Jelenleg a háziiorvosi igazolásban szereplő rendszeresen szedett gyógyszereken túl már a gyógyászati segédeszközök vásárlására is kérhető.

- *óbudai lakhatási támogatás:*

A közüzemi hátralékok felhalmozásának megelőzése érdekében fontos cél, hogy a rászoruló háztartásokban élő személyek mind többen szereltesse fel előrefizető gáz- vagy áramfogyasztást mérő készüléket. Ezért került bevezetésre, hogy amennyiben az óbudai lakhatási támogatást kérelmező rendelkezik ilyen készülékkel, 2.000 Ft/hó többlettámogatáshoz jut. Annak érdekében, hogy a mérőkészülékek felszerelését még inkább ösztönözzük, a 2.000 Ft-os összeg 3.000 Ft-ra emelkedett.

- *rendszeres hátralékkezelési támogatás:*

A korábbi szabályozás szerint a rendszeres hátralékkezelési támogatás az önhibáján kívül adósságot felhalmozó háztartás vagy személy részére volt megállapítható legfeljebb 15 hónap időtartamra – több feltétel fennállása esetén –, amennyiben a kezelendő adóssága 330.000 Ft-ot nem haladta meg. Annak érdekében, hogy a jogszabályi feltételeknek egyéb szempontból

megfelelő, azonban a meghatározottnál nagyobb hátralékot felhalmozó kérelmezők számára is tudunk segítséget nyújtani, a felhalmozott hátralék mértékének emelése megtörtént (528.000 Ft-ra) és ezzel párhuzamosan a támogatási időszak is 24 hónapra növekedett.

- *egyösszegű hátralékkezelési támogatás:*

Az egyösszegű hátralékkezelési támogatás elsősorban a kisebb összegű tartozások rendezését segíti. Ennél a támogatási formánál 2017-ben a jövedelemhatár egyedül élők esetében 62.700 Ft, nem egyedül élőknél 48.450 Ft. Sok esetben azok a háztartások, ahol a kereső családtag minimálbérrel rendelkezik, már nem férnek bele a jogosultsági körbe, ugyanakkor csak az aktuális számlákat tudják fizetni, és a meglévő tartozást önerőből nem képesek rendezni. Így ahhoz, hogy minél több háztartásnak segítsünk a felhalmozott hátralék kiegyenlítésében, a támogatásra vonatkozó jövedelemhatárok emelésére került sor (71.250 Ft-ra, illetve 62.700 Ft-ra).

- *sérült gyermekek fejlesztésére szolgáló támogatás:*

A 2016-ban bevezetett sérült gyermekek fejlesztésére szolgáló támogatás nagy segítséget jelent az érintetteknek. A támogatás keretösszege egy naptári évben egy gyermekre tekintettel 120.000 Ft, mely a kérelmező nevére kiállított, a fejlesztés költségeit igazoló számla ellenében, utólag kerül folyósításra. Tekintettel a terápiás kezelések magas költségeire, jövedelemhatár emelése volt indokolt, hogy még több család igénybe tudja venni azokat.

- *újszülöttek köszöntése:*

A támogatás már eddig is jelentős fejlődésen ment át. A kezdetben a köszöntő lap mellé 5.000 Ft, majd 10.000 Ft-os vásárlási utalvány is társult, melyet a Képmás c. magazin féléves előfizetése egészítette ki. A támogatás összege tovább emelkedett - a 2017. augusztus 31. után született babák családja számára -, így a 20.000 Ft összegű egyszeri támogatás valóban jelentős segítséget nyújt gyermekneveléshez.

3. A lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények

Életkor	2016. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2017. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2018. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban
0-3	5322 fő	5164 fő	4827 fő
4-14	13941 fő	14192 fő	14348 fő
15-18	4326 fő	4359 fő	4405 fő
19-20	2366 fő	2243 fő	2223 fő
21-29	14364 fő	13751 fő	13083 fő
30-45	37334 fő	37096 fő	36712 fő
46-55	15889 fő	16694 fő	17682 fő
56-65	17190 fő	16649 fő	16026 fő
66-75	14975 fő	15648 fő	16199 fő
76-85	6599 fő	7306 fő	8125 fő
86+	1666 fő	2078 fő	2556 fő
Összesen	133972 fő	135180 fő	136186 fő

Forrás: Önkormányzat TSZR nyilvántartó rendszere (lekérdezés: 2018.11.26.)

- 1. számú táblázat:** Lakosságszám alakulása a korösszetétel függvényében az állandó lakcímmel és tartózkodási hellyel, valamint a III. kerület településszintű lakcímmel rendelkező lakosok számát figyelembe véve

A táblázatban szereplő számokból jól látható, hogy Óbuda-Békásmegyer lakossága az elmúlt évek alatt folyamatosan növekedett. Korcsoportonkénti megoszlásban a bölcsődés korú gyermekek száma csökkenést mutat, viszont a Kormány családpolitikai intézkedéseinek következtében a gyermekek napközbeni ellátására (bölcsőde, játszóház, gyermekek napközbeni felügyelete) egyre nagyobb igény mutatkozik. Az igénybevevői elvárásokra reagálva az Önkormányzat 2016. szeptember 1-től kapacitásbővítést engedélyezett az Óbudai Egyesített Bölcsődékben, így a férőhely 920-ról 958-ra emelkedett. Ez összesen 11 bölcsődei telephelyen 73 csoportot jelent. Tekintettel arra, hogy napjainkban sajnos egyre több bölcsődés korú gyermek szenved ételallergiában, annak érdekében, hogy a diétás előírások betartása nagyobb odafigyeléssel történhessen, 2017. május 1-től 2 bölcsőde (Szél Bölcsőde és Víziorgona 8. Bölcsőde) került kijelölésre, mely a speciális étrendet igénylő gyermekeknek biztosít étkeztetést.

Az európai és magyarországi tendenciák - melyek szerint az idősek számának és népességben belüli arányának növekedése jellemző - a III. kerületi lakosság korösszetételében is megmutatkoznak. A nyugdíjkorhatár 2012-től fokozatosan és egységesen 65 évre emelkedik, ezért a 65 éven felüliek száma fontos adat a koncepció készítésekor, illetve a szolgáltatások iránti igény vizsgálatakor. 2016-ban 23.240 fő, 2017-ben 25.032 fő és 2018-ban 26.880 fő tartozott ebbe a korcsoportba a kerületben. Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásai (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubja, idősek átmeneti elhelyezése) iránt folyamatos az érdeklődés, 100 %-os a kihasználtság.

4. Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata pénzbeli- és természetbeni támogatások, valamint szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások biztosításával igyekszik a kerületben élő lakosság szociális biztonságát megteremteni.

A szociálpolitikai szempontok komplexitását figyelembe véve fontos kiemelni az Szt. és a Gyvt. rendelkezéseit és a helyi intézkedéseket.

4.1 A pénzbeli- és természetbeni támogatások jelenlegi rendszere

A pénzbeli ellátások körében az Szt. az alapvető megélhetéshez és egészséghez fűződő szükségletek kielégítését a járási szintű kormányhivatalok feladatává teszi. Önkormányzati felelősség a törvény szerint a kötelezően biztosítandó rendkívüli települési támogatás és az Önkormányzat további szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat is megállapíthat. A helyi rendeletek módosításakor a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóságától kapott 2017. évi adat (65 év felettiiek esetében a 0-120.000 Ft közötti nyugdíjjal rendelkezők száma: 9341 fő) figyelembe vétele is megtörtént.

Az önkormányzat természetbeni ellátásként az Szt. alapján csupán köztemetést köteles biztosítani, a Gyvt. által nevesített támogatások közül pedig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt.

Települési támogatások - 10/2015. (II. 16.) rendelet

óbudai lakhatási támogatás (lakbércsökkentés, lakbérmérséklés)

a lakásfenntartási támogatás helyett létrehozott természetbeni támogatás, mely a lakásfenntartás havi költségeinek csökkentését, a lakhatás megőrzését szolgálja és havi rendszerességgel kerül utalásra az ügyfél által meghatározott szolgáltató felé

óbudai betegápolási díj

az ápolási díj helyébe lépő támogatásra a nagykorú, tartósan beteg közeli hozzátartozóját ápoló személy jogosult, jelenlegi mértéke megegyezik az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével

óbudai gyógyszerátviteli támogatás

a közgyógyellátást helyettesítő, arra nem jogosult személyek részére adható támogatás, mely az egészségi állapotuk megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére szolgál

óbudai hátralékkezelési támogatás (rendszeres, egyösszegű)

a megszűnt adósságcsoökkentési támogatás helyett, az önhibáján kívül adósságot felhalmozó háztartás részére nyújtható, együttműködésen alapuló, rendszeres vagy egyösszegű támogatás

óbudai jövedelempótló támogatás

- a havi 25.000 Ft-os támogatást igényelheti a rendeletben meghatározottak szerinti egészségkárosodott, valamint a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő személy, továbbá a pályakezdő álláskereső
- egyösszegű támogatásra jogosult a megkötött munkaszerződéssel rendelkező aktív álláskereső

Rendkívüli települési támogatás - 10/2015. (II. 16.) rendelet

rendkívüli családvédelmi támogatás

a rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gondokkal küzdő, gyermeket nem nevelő családok, személyek részére biztosított támogatás, mely évente legfeljebb 4 alkalommal vehető igénybe

rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

a rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gondokkal küzdő, gyermeket nevelő családok, személyek részére biztosított támogatás, mely évente legfeljebb 5 alkalommal vehető igénybe

magasabb összegű rendkívüli támogatás

létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került, vagy elemi kárt szenvedett személyek, családok részére adható támogatás, mely megállapítása az Egészségügyi, Szociális és Lakásgazdálkodási Bizottság (a továbbiakban: ESZLB) hatáskörébe tartozik

temetési támogatás

temetési költségek enyhítésére szolgáló támogatás, melyet az eltemettetésre köteles, ill. nem köteles, rászoruló személy kérhet

dunai árhullám okozta károk enyhítésére gyorssegély

Méltányossági támogatások - 10/2015. (II. 16.) rendelet

rendkívüli települési támogatás méltányossági okokból

jövedelemhatártól és vagyoni helyzettől függetlenül - a Képviselő-testület által évente egy alkalommal - megállapítható rendkívüli települési támogatás

köztemetés költségének megtérítéséhez biztosított kedvezmény

a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezett személy az összeg részletekben történő visszafizetését vagy elengedését kérheti indokolt esetben

Egyéb - helyi rendeletekben - szabályozott támogatások

újszülöttek támogatása - 509/2017. (IX.29.) Képviselő-testületi határozat

a támogatás keretében jelenleg üdvözlőlapot, 20.000 Ft támogatást és fél éves magazin előfizetést kapnak a kerületi újszülöttek családjai

óvodai idegen nyelvi támogatás - 2/1999. (I. 29.) rendelet

a Százszorszép Óvoda térítési díjához - az önkormányzat javaslatára - alapítványi támogatás nyújtható a szociálisan rászoruló gyermekek részére

étkeztetési támogatás - 2/1999. (I. 29.) rendelet

Gyvt.-ben biztosított normatív étkezési kedvezményeken felül további 45%, ill. szociális alapon 45%-os, vagy 60%-os támogatást biztosíthat az önkormányzat a rendeletben meghatározottak szerint

szociálisan rászorulóknak szünidei étkeztetése - 2/1999. (I. 29.) rendelet

a Gyvt.-ben megfogalmazottakon túl, mely szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetésének biztosítása kötelező, rendeletünk alapján megszervezzük a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult általános iskolás gyermek étkeztetését az iskolai őszi, téli és tavaszi szünetekben, továbbá minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek étkeztetését a nyári szünetben

beiskolázási segély - 2/1999. (I. 29.) rendelet

a tanévkezdés megkönnyítése érdekében igényelhető támogatás, melyet - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kivételével - azok a gyermekek is igénybe vehetnek 6.000 Ft összegben, akik a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény 4. §-a értelmében ingyenes tankönyvben részesülnek; a közép- és felsőoktatásban részt vevő tanulók segélyének összege: 15.000 Ft, ill. 17.000 Ft, míg a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők állami támogatásként minden év augusztusában Erzsébet utalványt kapnak

szociális tanulmányi ösztöndíj - 9/2006. (III.1.) rendelet

a jó tanuló, szociálisan rászoruló általános és középiskolai tanulók részére igényelhető támogatás, melynek havi összege - 4,5 átlagot elérő, illetve ha a bizonyítvány szöveges értékelést tartalmaz, a tantárgyak legalább 80%-ánál kiválóan megfelelt minősítést kell elérni, és a többi tantárgy értékelése sem lehet rosszabb, mint jól megfelelt, esetén - 6.000 Ft, ill. kitűnő esetén 7.000 Ft

óbudai továbbtanulási támogatás - 9/2006. (III.1.) rendelet

a felsőoktatásban tanulmányokat folytató jó tanuló, szociálisan rászoruló hallgatók tandíjának kifizetésére (félévente max. 400.000 Ft-ig) szolgáló támogatás

fejlesztést igénylő gyermekek támogatása - 10/2015. (II. 16.) rendelet

orvosi szakvélemény alapján a fejlesztésre szoruló gyermek terápiás kezeléséhez nyújtott támogatás évi 120.000 Ft-ig

egyedi támogatás speciális ellátásokhoz - 10/2015. (II. 16.) rendelet (pl. sérült gyermekek támogatása)

az ESZLB döntése alapján a sérült gyermekek intézményi térítési díjának finanszírozására igényelhető

Jelenleg négy, a kerületben élő halmozottan sérült - a fogyatékosság foka miatt a kerületi intézményben nem ellátható - gyermek a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság által kijelölt intézményben történő fejlesztésének intézményi térítési és szállítási díját vállalta át az Önkormányzat (pl.: Virgonc Gyermekházzal).

gyermekek nyári táboroztatása - 10/2015. (II. 16.) rendelet

támogatás biztosítása

- a Sóstói táborban résztvevő szociálisan rászoruló gyermekek számára az iskolák által benyújtott igények alapján
- az ESZLB által meghirdetett pályázati rendszerben nyári táborok megszervezéséhez önkormányzati intézmények és civil szervezetek részére

karácsonyi segély és támogatás - 10/2015. (II. 16.) rendelet

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek/fiatalok és a jövedelempótló támogatásra jogosult személyek részére minden év decemberében nyújtott segély, a Képviselő-testület által évenként meghatározott összegben
- a saját fenntartású gyermekvédelmi, oktatási- és szociális intézmények, valamint az iskolák részére biztosított támogatás a karácsonyi ünnepségek rendezéséhez

lakbércsökkentési, ill. lakbérmérséklési támogatás - 9/2015. (II.16.) rendelet

az önkormányzati bérlakásban élő, költségelvű-, vagy piaci alapú lakbért fizetők részére biztosítható támogatás a rendeletben szabályozott feltételek megléte esetén

lakásépítési helyi támogatás - 46/2016. (XII. 19.) rendelet

ingatlan vásárlására, valamint lakás építéséhez, lakás emeletráépítés, tetőtér-beépítés útján vagy egyéb módon történő létesítéséhez; lakás bővítéséhez, korszerűsítéséhez, felújításához, illetve a súlyosan mozgássérült személy lakásának akadálymentesítési célú felújításához is nyújtható visszatérítendő kamatmentes kölcsön 300.000 Ft-2.000.000 Ft közötti összegben

fiatal házások lakáshoz jutási támogatása 46/2016. (XII. 19.) rendelet

olyan vissza nem térítendő, egyösszegű támogatás (max. 1.000.000 Ft-ig), amely új vagy használt lakás tulajdonjogának megszerzéséhez, lakás építéséhez, lakás emeletráépítés, tetőtér-beépítés útján vagy egyéb módon történő létesítéséhez nyújtható

lakáspályázatok (szociális, költségelvű) - 9/2015. (II.16.) rendelet

az ESZLB évente 4-5 alkalommal hirdet meg lakáspályázatot, melyeken évente kb. 50-60 önkormányzati tulajdonban lévő lakás bérleti jogát nyerik el a pályázók

szépkorúak köszöntése - 795/2013. (XI.21.) Képviselő-testületi határozat

a kerületünkben lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen itt élő szépkorúakat (90., 95., 100., 105., 110., 115. életévüket betöltött lakosokat) - üdvözlőlappal, valamint virággal vagy édességgel - köszöntjük születésnapjuk alkalmából, ill. átadásra kerül számukra a Miniszterelnöki Emléklap

100. életévüket betöltő kerületi lakosok jubileumi támogatása - 10/2015. (II.16.) rendelet

a 100. születésnapjukat ünneplő kerületi lakosokat a 795/2013. (XI.21.) Képviselő-testületi határozatban foglalt ajándékokkal köszöntjük és 100.000 Ft összegű jubileumi támogatást folyósítunk részükre

burgonya akció

minden év októberében megszervezett akció lehetőséget biztosít a rászorulóknak számára a kedvezményes burgonyavásárlásra

egyházi, karitatív és civil szervezetek részére adható támogatás - 10/2015. (II.16.) rendelet

a szervezetek külön kérelmére - rendezvények, ételosztások, eszközök vásárláshoz, stb. - nyújtott Képviselő-testület által biztosított támogatások

Törvény által nyújtandó természetbeni támogatások

rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény - Gyvt.

a Gyvt. szerinti feltételek alapján megállapított jogosultság célja annak igazolása, hogy a gyermek - szociális rászorultságára tekintettel - igénybe veheti többek között az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetést, ingyenes tankönyvellátást, stb.

hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet igazolása - Gyvt.

a fentiekhez hasonlóan az igazolás a Gyvt.-ben meghatározott kedvezmények mellett a köznevelés területén is kedvezményeket, támogatásokat, jogosultságokat biztosít (pl. Óvodai fejlesztő program, Arany János

Tehetséggondozó Program, Útravaló MACIKA Ösztöndíj program, az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása, a lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések, előny az iskolai felvételnél)

köztemetés biztosítása - Szt.

az önkormányzat — a köztemetés költségeinek utólagos megtérítése mellett — gondoskodik az illetékességi területén elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről anyagi vagy egyéb okok miatt nem gondoskodik

4.2 A szociális szolgáltatások jelenlegi rendszere

Óbuda-Békásmegyer a Főváros legszebb történeti múlttal rendelkező kerülete, melyben egyben Budapest legnagyobb lakótelepi állománya is található. Ez speciális szükségletet és kihívást jelent, nem csak szociológiai szempontból, de a szolgáltatásokat illetően is. Az intézményrendszer - amelyeknek története több évtizedes múltra tekint vissza - évről évre rugalmasan követi a területen fellépő igények tartalmát, számát, a területi eloszlás alakulását.

A szolgáltatások körében az Szt. szerint (56. §, 57. §, 86. §) az önkormányzat az alábbi - önkormányzati fenntartású intézmények és civil szervezetek által nyújtott - szolgáltatásokat biztosítja a szociálisan rászorult személyeknek:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- támogató szolgáltatás,
- közösségi ellátások,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás (időseknek, pszichiátriai betegeknek és fogyatékos személyeknek),
- időskorúak gondozóháza.

A gyermekvédelmi rendszer részeként az önkormányzat köteles megszervezni:

- a gyermekétkeztetést,
- a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását és a gyermekek átmeneti gondozását.

Az Önkormányzat kötelező - az Szt. és a Gyvt.-ben szereplő - feladatait elsősorban saját fenntartású intézményei (Óbudai Egyesített Bölcsődék, Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ, Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény, Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ) útján látja el, emellett számos civil szervezetettel együttműködési megállapodást kötött - amely keretében támogatást nyújt számukra -, hogy a kerületben a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások biztosítottak legyenek (lásd 2. számú táblázat).

Szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások rendszere a kerületben		
<i>Jogszábhályhely</i>	<i>Szolgáltatás</i>	<i>Ellátást biztosító intézmény/szervezet</i>
Kötelező feladatok		
Alapszolgáltatások		
Szt. 86. § (1) bek. a)	családsegítés	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ (önkormányzati intézmény)
Szt. 86. § (4) bek. b)	szociális étkeztetés – népkonyha	Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (önkormányzati intézmény) Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (ellátási szerződés) Ételt az Életért Közhasznú Alapítvány (együttműködési megállapodás)
Szt. 86. § (4) bek. c)	házi segítségnyújtás	Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (önkormányzati intézmény) Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (ellátási szerződés)
	nappali ellátás	
Szt. 86. § (2) bek. b)	– időskorúak részére	Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (önkormányzati intézmény)
Szt. 86. § (2) bek. c)	– hajléktalan személyek részére	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (ellátási szerződés)
Szt. 86. § (2) bek. c)	– pszichiátriai betegek részére	Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (önkormányzati intézmény) Soteria Alapítvány (ellátási szerződés)
Szt. 86. § (2) bek. c)	– fogyatékos személyek részére	Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (önkormányzati intézmény)

Szt. 86. § (2) bek. c)	– <u>szenvedélybetegek részére</u>	<u>jelenleg ellátatlan feladat</u>
Gyvt. 94. § (3) bek. a)	bölcsőde	Óbudai Egyesített Bölcsődék (önkormányzati intézmény)
Gyvt. 94. § (2a) bek.	család- és gyermekjóléti szolgálat	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekevédelmi Központ (önkormányzati intézmény)
Gyvt. 94. § (4) bek.	család- és gyermekjóléti központ	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekevédelmi Központ (önkormányzati intézmény)
Gyvt. 94. § (3) bek. b)	gyermek átmeneti otthona	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekevédelmi Központ (önkormányzati intézmény)
Gyvt. 94. § (3) bek. c)	családok átmeneti otthona	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekevédelmi Központ (önkormányzati intézmény)
Gyvt. 48. § (1) bek.	<u>helyettes szülői ellátás</u>	<u>jelenleg ellátatlan feladat</u>
Szakosított ellátások		
Szt. 86. § (2) bek. c)	átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény – időskorúak gondozóháza	Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (önkormányzati intézmény)
Önként vállalt feladatok		
Alapszolgáltatások		
Megjegyzés: 2009. január 1-től nem kötelező feladat	támogató szolgáltatás	Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (önkormányzati intézmény)
Szt. 88. § (1) bek. e) (állami feladat)	fejlesztő foglalkoztatás	Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ (önkormányzati intézmény)
Szt. 65. § (7) bek. (állami feladat)	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (önkormányzati intézmény)
	közösségi ellátások – pszichiátriai betegek ellátása – szenvedélybetegek ellátása	Soteria Alapítvány (ellátási szerződés) Esztergom-Budapest Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitasz Központ (ellátási szerződés) Kék Pont Alapítvány (együttműködési megállapodás)
Szt. 131/A. § (1) bek. (állami feladat)	szenvedélybetegek alacsony-küszöbű ellátása	Kék Pont Alapítvány (együttműködési megállapodás)

Szt. 131/A. § (1) bek. (állami feladat)	utcai szociális munka	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (ellátási szerződés)
Szt. 88. § (2) bek. b) (Fővárosi Önk. feladata)	hajléktalanok éjjeli menedékhelye	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (ellátási szerződés)
	alternatív napközbeni ellátás (játszótér, klub)	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (ellátási szerződés) Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület (együttműködési megállapodás)

2. számú táblázat: Szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások rendszere a kerületben 2018. évben

A fenti táblázat is jól mutatja, hogy bár az Szt. alapján a **szenvedélybetegek nappali ellátásának** megszervezése, továbbá a Gyvt. alapján a **helyettes szülői ellátás** biztosítása is kötelező feladat, azonban kerületünkben jelenleg ezek a szolgáltatások nem elérhetőek. Annak érdekében, hogy a törvényi kötelezettségeinknek minél hamarabb eleget tegyünk, az önkormányzat egyik legfontosabb jövőbeni célja ezen ellátások kialakításához szükséges szakmai lépések megtétele.

4.2.1 Óbudai Egyesített Bölcsődék

A bölcsőde nem csak a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény, hanem a korai képesség fejlesztés fontos színtere is.

A 0-3 éves gyermekek száma kis mértékű csökkenést mutat 2016 és 2018 között, 2018. január 1-én 4827 fő volt.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben az engedélyezett férőhely 958, a beíratott gyermekek átlag létszáma 2018 májusában 907 fő volt. Minden felvételt igénylő gyermek számára tudnak bölcsődei ellátást biztosítani, de az előfordulhat, hogy nem a lakóhelye közvetlen közelében, tekintettel arra, hogy a kerületben nincs körzetesítés. Az intézmények felújítottak, jól felszereltek, az ott folyó munka magas színvonalú.

A bölcsőde - kötelezően ellátandó feladatként - 11 telephelyen a gyermekek napközbeni ellátását és étkeztetését (helyben főzéssel) végzi. A gyermekek életkora 0-3 év, de ha a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján sérült gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú gondozását végzik, akkor a korhatár kitolódhat a fogyatékos gyermek hatéves koráig. Az integrált csoportba a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján, halmozottan sérült gyermekeket is fogadnak.

A gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások:

- játszócsoporthoz működtetése,
- időszakos gyermekfelügyelet a bölcsődei csoport üres férőhelyeire, bölcsődei csoportonként egy kisgyermek veheti igénybe a szolgáltatást egyazon időben,
- ebédfőzés más társintézmény megrendelésére,
- szülő- csecsemő konzultáció,

- humánkineziológiai szolgáltatás,
- élő népzene,
- sószoba,
- logopédiai szolgáltatás,
- gyakornoki program - jelenleg 12 gyakornok dolgozik a 11 bölcsődében.

A bölcsődei alapellátás gondozási díj mentesen vehető igénybe, csak az étkeztetésért kell fizetni. A játszócsoportok, az időszakos gyermekfelügyelet, a szülő-csecsemő kisgyermek konzultáció és a humánkineziológia térítési díj köteles, de a rászoruló családok kedvezményt kaphatnak, akár a teljes térítési díjat is elengedik, ha a gyermeknek szüksége van a szolgáltatásra és a család nem képes a díjat fedezni.

A 2008-ban alapított Óbudai Bölcsisekért Alapítvány célja továbbra is az, hogy az Óbudai Egyesített Bölcsődék keretében működtetett bölcsődékben a gyermekek ellátáshoz szükséges szakmai és tárgyi feltételek javuljanak, a színvonal emelkedjen, valamint a bölcsődés gyermekek családjai mentálhigiénés támogatást kapjanak. Alapítványi forrásból létesültek újabb sószobák (Kerék Bölcsőde, Medgyessy Bölcsőde) és kerti játékokat is vásároltak.

Minden intézményben a bölcsődevezető látja el a gyerekvédelemmel kapcsolatos feladatokat és vesz részt az eset konferenciákon valamint a jelzőrendszeri konferencián. A veszélyeztetéssel kapcsolatos jelzési kötelezettségüknek eleget tesznek.

Legtöbb esetben a szervezeti egységen belüli munkamegosztás jól működik, a munkatársak mindig tudják, hogy kinek, miben kell segítséget nyújtani. A dolgozók a munkakörüknek megfelelő beosztásban dolgoznak. Néhány telephelyen problémát/nehézséget okoz a munkafolyamatok összehangolása az emberhiány miatt vagy akár hosszantartó betegség esetében (pl. Arató Bölcsőde, Szérűskert Bölcsőde, Víziorgona 1 Bölcsőde).

A közalkalmazotti bérezés miatt sok dolgozó kilép az intézményből magasabb fizetést remélve, a szakmában elvándorlás figyelhető meg, a jó szakmai képességű dolgozók gyakran pályaelhagyóvá válnak. A technikai dolgozók és kisgyermeknevelők bére közötti egyre kisebb bérkülönbség feszültségeket okoz.

Jellemző nehézség a magas csoportlétszámok következtében kialakult túlterheltség, s még több fejlesztőpedagógusra lenne szükség.

Erősség az egyes bölcsődékben az intézmény megfelelő állapota, a tárgyi feltételek biztosítottasága, a szép környezet.

A munkavégzés szempontjából a gyermekközpontú, lelkiismeretes és odaadó munka kiemelendő, a kollégák jó együttműködése, az empátia és szaktudás, a remek csapatmunka, a szülőkkel való jó kapcsolat, a családbarát szemlélet folyamatosan megjelenik.

2012. január 1. napjától a Gyvt. felhatalmazása alapján az Önkormányzat bevezette a gondozásért fizetendő térítési díjat 180 Ft/nap/fő összegben. Az akkor hatályos szabályozás értelmében azon szülők, akik egyéb gyermekétkeztetésre vonatkozó önkormányzati

kedvezményben nem részesülnek 460 Ft étkezési díjat, illetve 180 Ft gondozási díjat fizettek. Tekintettel arra, hogy a napközbeni gyermekellátásra egyre nagyobb igény mutatkozott országszerte és az ezzel járó kiadások jelentősen megterhelték a szülők költségvetését, a gyermeket nevelő családok helyzetének könnyítése érdekében a gondozási térítési díj megszüntetésére tett javaslatot a Képviselő-testület. 2015. január 1-től csak az étkezésért kell fizetni a bölcsődékben a szociálisan nem rászoruló gyermekek esetében.

A költségek csökkentése érdekében a Makovecz Bölcsődében – a kimagaslóan modern tárgyi és esztétikai környezetre tekintettel – újra be lehetne vezetni a gondozási díjat egységesen, minden gyermekre vonatkozóan és a szülő jövedelmétől függetlenül.

Jogszabály erre lehetőséget ad: „Az intézményi térítési díj szolgáltatónként, intézményenként, telephellyel rendelkező szolgáltató, intézmény esetén - ha ott ellátás nyújtására is sor kerül - székhelyenként, valamint telephelyenként külön-külön is meghatározható.” Az eltérő telephelyeken az intézmény - az intézményi ellátás helyszínéül szolgáló ingatlanok minőségének, elrendezésének, ellátási kapacitásának és felszereltségének függvényében - eltérő színvonalú ellátást nyújt, amit az intézményi térítési díjnak is tükröznie kell.”

Évek óta érezhető az a tendencia, hogy az ellátási igények területileg átrendeződnek a békásmegyeri részről a kerület belső részeinek irányába. Tekintettel arra, hogy a bölcsődék esetében nincs körzetesítés, az intézményi összférőhely kerületi szinten elegendőnek bizonyul, azonban – a folyamatos kapacitásbővítés ellenére is – még mindig tapasztalható a kerület belső részén a túljelentkezés. Az Arató Emil téri Bölcsődétől egy egység évekkel ezelőtt a szomszédos óvodához került, ennek hiánya a mai napig érezhető a Pók utcai lakótelepen. Belső Óbudán a hegyoldali lakópark létesítése miatt kevés a bölcsődei férőhely, így a Bécsi úton lenne igény férőhely létesítésére. A problémára az Önkormányzat és az Intézmény folyamatosan keresi a megoldást (pl. játszócsoportok jelenleg csoportszobaként funkcionálnak a Solymár Bölcsődében és a Makovecz Bölcsődében) a meglévő kapacitások és felmerülő igények összehangolása érdekében.

4.2.2 Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ szolgáltatásait három telephelyen, a Gyermek Átmeneti Otthonában és a Családok Átmeneti Otthonában valamint 10 kiléptető lakásban nyújtja.

A jogszabályi változások az intézményt is érintették, mert az ágazati integráció részeként 2016. január 1-től két új nagyobb szervezeti egység alakult ki: a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatokat egy szakmai csoportba integrálták a szociális és gyermekjóléti alapellátást nyújtó Család és Gyermekjóléti Szolgálatba, valamint kialakították a gyermekjóléti központ hatósági ügyeivel, speciális szolgáltatásaival foglalkozó és a tanácsadást nyújtó Család és Gyermekjóléti Központot, így az intézmény korábbi tevékenységi keretei és működésmódja is megváltozott.

A családsegítés keretében végzett szolgáltatások:

- a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzetek miatt segítségre szoruló személyek, családok támogatása,
- adósságkezelési tanácsadás,
- munkavállalási - és pályaválasztási tanácsadás,
- foglalkoztatási koordináció - óbudai jövedelempótló támogatásra jogosultak együttműködési kötelezettségével kapcsolatosan,
- családi- és párkonzultáció,
- közösségi ételmiszerakciók, adományok, programok.

A gyermekjóléti tevékenység keretében nyújtott szolgáltatások:

- általános szolgáltatási feladatok (pl. családgondozás, válsághelyzetben lévő gyermekek gondozása, örökbefogadással kapcsolatos intézkedés, konfliktuskezelés, családlátogatás, esetkonferenciákon és szakmaközi megbeszéléseken részvétel, információnyújtás, hivatalos ügyben segédkezés stb.),
- utcai és lakótelepi szociális munka,
- kapcsolattartási ügyelet,
- kórházi szociális munka,
- pszichológiai- és pszichiátriai tanácsadás (felnőtt és gyerek),
- jogi tanácsadás,
- készenléti ügyelet,
- nyári tábor szervezése,
- közreműködés a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában,
- adományszervezés,
- mediáció.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1-jétől új szolgáltatás az óvodai és iskolai szociális segítő munka a Gyermekjóléti Központban. A hatékony feladatellátás érdekében egy új csoport jött létre: a óvodai és iskolai szociális segítők. A szakemberek - önkormányzati, állami és magánfenntartású - köznevelési intézményekben végzik tevékenységüket. Az óvodai és iskolai szociális segítők a hozzájuk forduló gyerekeknek/fiataloknak, szülőknek, családoknak és az óvodákban, iskolákban dolgozó pedagógusoknak egyéni, közösségi és csoportmunka keretében nyújtanak segítséget.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja:

- az elsődleges prevenció segítése, megerősítése a köznevelési intézményekben
- a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás
- a 3-18 éves korosztály szociális jólétének javítása
- egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása lehetőségeinek

maximális kihasználása érdekében

- az észlelő- és jelzőrendszer működésének erősítése
- a tanulók, a pedagógusok és a szülők részére adekvát szakmai segítség nyújtása
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök munkájának szakmai segítése, kiegészítése

Az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység feladatai:

1. gyermekek részére nyújtott szociális és mentális segítségnyújtás

- a) információnyújtás és tanácsadás – szociális ügyintézésben, jogok és kötelezettségek témakörében, pályaválasztási kérdésekben, és minden ügyben, amivel a gyermek a szociális segítő felé fordul, és a kérdés annak kompetencia-körébe tartozik
- b) szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek részére adományok közvetítése, szolgáltatásokhoz jutás elősegítése, szociális ügyintézés.
- c) közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez
- d) „körön kívül került” gyermekek támogatása
- e) krízisintervenció
- f) kommunikációs kompetencia fejlesztésének támogatása egyéni vagy csoportmódszerekkel
- g) csoportfoglalkozás tartása gyermekek, fiatalok számára (társas kapcsolataik építésének vagy fejlődésének elősegítése)
- h) a családsegítő és az esetmenedzser munkájának támogatás az intézménybe járó gyermekek eseteiben
- i) prevenciós és szabadidős programok, csoportok szervezése, vezetése, rendszeres kapcsolattartás a diákokkal, diákcsoportokkal
- j) érdekvédelem – pl. fegyelmi tárgyalásokon való részvétel

2. szülők részére nyújtott szociális és mentális segítségnyújtás:

- a) szülők, családok részére nyújtott tanácsadás, szülőkkel való kapcsolattartás információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a szociális rendszer működéséről, ügyintézésben való segítségnyújtás
- b) értékeket, normákat közvetítő szerep az iskola és a családok között, közvetítés a szülő és az óvodapedagógus, pedagógus közötti konfliktusban, részvétel a pedagógus és a szülő közötti megbeszélésen
- c) közvetítés az együttműködők között, szülőcsoport szervezése, vezetése (klubformában vagy eseményhez kötötten)
- d) részvétel szülői értekezleten, fogadóórán
- e) részvétel felkérésre a szülői munkaközösségek ülésein
- f) közvetítés a különböző szolgáltatások eléréséhez
- g) részvétel a köznevelési intézmény által szervezett családi programok lebonyolításában,
- h) szükség szerint családi programok szervezése

3. a köznevelési intézmény részére nyújtott szolgáltatás:

- a) rendszeres kapcsolattartás tanárokkal, gyermekvédelmi felelősökkel, együttműködés kialakítása az intézmény más segítő szakembereivel (team), esetmegbeszélések, szakmaközi megbeszélések szervezése, vezetése
- b) részvétel a nevelőtestületi ülésen, köznevelési intézmény által szervezett rendezvényeken, projektekben stb.;
- c) a jogszabályváltozások folyamatos figyelemmel kísérése és az érdekeltek tájékoztatása

Szociális diagnózis

Szociális diagnózis felvétele - szakmai támogatás és döntést előkészítő tevékenység fejlesztése érdekében történik, önkéntes segítségkérés esetében kell felvenni, minden kérdésre választ kell adni - jelenleg pilot-rendszerben működik. 2018. január 1-től minden önként jelentkezővel el kellett végezni, a teszt időszak év végén lezárult. Szakmai kontrollt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság gyakorolja.

Fogyatékos információs és koordinációs pont

A 2011-es népszámlálás során 490.578 fő jelezte, hogy valamilyen fogyatékossgal él. Közülük Budapesten 3300 fő él, leginkább szegregált társadalmi környezetben. A családok számára is különleges kihívást jelent, ha a családtagok között fogyatékos személy van, és ellátásukról gondoskodni kell, vagy ügyeik intézésében kell fontos szerepet vállalniuk. Munka hiányában ugyanis a szociális ellátórendszer jelenti számukra a bevételi forrás lehetőségét, amely azonban gyakran korlátot jelent és tovább erősíti a társadalmi kirekesztődésüket.

Erre a problémára kíván megoldást nyújtani a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatalmú Nonprofit Kft által működtetett, az Európai Unió által támogatott, EFOP 1.9.2. – VEKOP-16-2016-00001 sz. kiemelt projekt (MONTÁZS), amely a fogyatékossgból adódó igényekre reagáló hiánypótló szolgáltatásokat hoz létre információs csomópont kialakításával, a szolgáltatási feltételek javításával, a folyamatos naprakész és releváns információk biztosításával a fogyatékos személyek és családtagjaik számára.

A MONTÁZS – projekt

A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” című projekt keretében az intézményben a fogyatékossgügyi tanácsadók által működtetett információs és koordinációs pont kerül kialakításra, amelynek céljai a következők:

- A fogyatékos emberek társadalmi integrációját, foglalkoztathatóságának növelését segítő, új típusú központ létrehozása.
- A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése.

- A fogyatékos személyek számára szükségleteikre reagáló, rendszerszerű szolgáltatások fejlesztése és hozzáférhetősége; életminőségük-, önálló életvezetési képességük-, valamint társadalmi inklúziójuk javítása.
- Budapest budai oldalán élő fogyatékos emberek számára modellértékű szolgáltatások biztosítása, amelyek elősegítik a fogyatékos emberek integrált foglalkoztatását, társadalmi integrációját.
- Továbbá cél a fogyatékossgal élő gyermekek, fiatalok, felnőttek és családjuk támogatása, különösen tanulmányaik segítése, rehabilitációjuk elősegítése, szabadidejük szervezése, életkörülményeik javítása.

Az információs pont kialakításának hatása az ágazatban:

- a fogyatékos emberek életminősége javul az új szolgáltatás biztosításával,
- a szolgáltatás mintaként szolgálhat más intézményeknek,
- segíti a más kerületben élők információhoz juttatását,
- kialakul egy együttműködés a szociális ágazaton belül és az ágazatok között,
- egy új szemlélet jelenik meg, amelyben a segítség az egyént, annak szükségleteit helyezi előtérbe, ezáltal a folyamatokat is ő irányítja, képességeire, kapacitására és az elképzelések kivitelezésére és megoldására koncentrál.

Az információs pont várható eredményei az ágazatban:

- modellértékű szolgáltatásokat biztosít (információs szolgáltatások, speciális tanácsadások, kommunikációs készségfejlesztés),
- növekszik a szociális ágazaton belüli és az ágazatok közötti együttműködés,
- a fogyatékos emberek életminősége javul,
- létrejön egy új típusú szakma tevékenység alapjául szolgáló infrastrukturális háttér,
- olyan információs bázis kerül kialakításra, amely minden fogyatékossgal összefüggő témát, információt összefoglal, és elérhetővé tesz a fogyatékkal élő emberek számára,
- a fogyatékos emberek segítségének paternalista, szegregált módszerét egy korszerű, *egyénpontú segítség* váltja fel.

Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekevédelmi Központ 2018. április 1-től csatlakozott a projekt megvalósításához, amely keretében vállalta, hogy

- a saját tevékenységei közé integrálja az Információs és Koordinációs Pont funkcióit, a tanácsadó tevékenységét,
- a fogyatékossgügyi tanácsadó számára az Intézmény munkatársaival együttműködési, kapcsolódási pontokat biztosít,
- aktívan részt vesz a projekt által biztosított rendezvényeken, kommunikációs tevékenységekben,

- az Intézmény munkatársai elvégzik az Információs és Koordinációs Központ által kifejlesztett e-learninges képzéseket,
- segíti a tanácsadót a képzések és tananyagok további disszeminációjában.

2019. január 1-től a program bővül: a felnőtt beszéd- és nyelvi fogyatékos emberek számára (a különböző kórképektől függetlenül) alanyi jogon, térítésmentes terápiát biztosít, logopédus által meghatározott és a szakmai irányelvekben foglalt szempontok szerint.

Ennek főbb elemei:

- helyzetfeltárás – felnőtt beszéd – és nyelvi fogyatékos személyek helyzetének felmérése,
- beszéd- és nyelvi fogyatékos felnőtt személyek diagnosztikai protokolljának kialakítása és terápiás eszköztárának bővítése,
- logopédusok szakirányú továbbképzése, logopédusok tudásmegújító továbbképzése,
- felnőtt beszéd- és nyelvi fogyatékos személyek számára országos szolgáltatói hálózat kialakítása és működtetése.

Gyermekek és Családok átmeneti otthona

A gyermekjóléti tevékenység intézményi hátterét biztosítja a *Gyermekek átmeneti otthona*, ahol olyan családban élő gyermekek teljes körű ellátását nyújtják, akik átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradtak, vagy ellátásuk a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

Dunakeszi Város Önkormányzatával 2018. január 2., Szentendre Város Önkormányzatával 2018. június 1. napjától újrakötött ellátási szerződés rendelkezik a gyermekek átmeneti ellátásának biztosításáról.

Hatékonyság szempontjából meg kell vizsgálni a Gyermekek Átmeneti Otthona jobb kihasználtságának lehetőségét, melynek alternatívái további ellátási szerződések kötése, illetve jogszabálmódosítási kezdeményezés a 12 engedélyezett minimum férőhelyszám csökkentésének érdekében.

A *Családok átmeneti otthona* olyan felnőttek és gyermekek együttes ellátása, akiknek elhelyezés hiányában a lakhatásuk nem lenne biztosított.

Utcai és lakótelepi szociális munka színtere a Reintegrációs és Ifjúságnevelési Gócpont a RING.

A gyermekétkeztetés a szünetekben is megoldott, az iskolai szünet teljes időtartama alatt az intézményben két helyszínen (Váradi utca 9., Kelta utca 5.) és a napközis táborokban részesülhetnek ingyenes étkezésben a hátrányos helyzetű, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő általános és középiskolai tanulók.

Az Intézmény életében a legnagyobb probléma az, hogy egyre nehezebb tapasztalt szakembert felvenni és még nehezebb őket hosszabb ideig megtartani. Az újonnan felvett munkatársak többnyire pályakezdők, de sajnos többször előfordul, hogy a betanulási idő alatt felmond a

főiskoláról vagy egyetemről frissen kikerült szakember, mert annyira megterhelőnek érzi ezt a munkát. Sok a pályaelhagyó is, illetve sokan külföldre távoznak, ennek következtében még nagyobb teher hárul a jelenlegi állományban lévő dolgozókra (ez nem csak kerületi szinten, hanem az ország egész területén jellemző.) 2018-ban 7 üres státusz volt, továbbá 5 fő GYES-en/GYED-en, 1 fő fizetés nélküli szabadságon volt.

A családsegítő kollégákat érinti leginkább az évek óta tartó létszámbírány, melynek okán a gyermekjóléti jelzések és szoros határidők miatt „elveszett” a klasszikus családsegítés (néhány családnál 3-4 esetben is történt családsegítő-váltás egy éven belül). A túlzott adminisztrációs tevékenység elveszi az időt a tényleges családgondozástól, így a Gyvt-ben meghatározott esetszám hatékonyan nem vihető.

A kompetens humánerőforrás az esetmenedzserek vonatkozásában biztosított, ugyanakkor a túlzott adminisztrációs teher a szociális segítő munka kapcsán is megmutatkozik. A pszichés megterhelés is sok esetben jellemző. A szoros határidők, az ügyfelektől érkező verbális agresszió, a fenyegetettség érzése, a szülők együttműködési készségének hiánya mind kritikus stresszforrásként értelmezhető. Tekintettel arra, hogy az esetmenedzserek a jogszabályban elrendelt feladataikat nem területi felosztás alapján végzik - annak érdekében, hogy a leterheltség megközelítőleg azonos legyen - folyamatos esetelosztás történik a jelzés beérkezését követően.

Létszámbírányal küzdenek az átmeneti otthonban is, ennek következtében a beosztás folyamatosan változik, ami nagy bizonytalanságot okoz az ott dolgozóknak. 2017-ben - a nagy létszámbírányra tekintettel - a munka zavartalan működése érdekében több vezető is vállalt ügyeletet.

Az utóbbi időben egyre több gondot jelentett, hogy bizonyos szülők a jóhiszemű joggyakorlást túllépve tesznek folyamatosan feljelentést, ill. panaszt az Intézmény szakmai munkájára, valamint rendszeresen megkérdőjelezzik a dolgozók szakmai kompetenciáját. Ezen ügyek komplexitása is fokozza a dolgozók leterheltségét. A bejelentések kivizsgálása a fenntartó részéről minden esetben megtörtént, hiányosságok feltárására nem került sor.

4.2.3 Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ

Az 58 éves múltra visszatekintő Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ potenciális ügyfeleinek csoportja nem kicsi.

A komplex szolgáltatásokat nyújtó intézmény az alábbi feladatokat látja el:

- *Fogyatékosok Nappali Ellátása - (FNE)* - fogyatékos személyek nappali ellátása - 80 férőhely,
- *Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása - (PBNE)* - fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek részére pszichiátriai betegek nappali ellátása - 20 férőhely,
- *Fejlesztő foglalkoztatás* - fejlesztési jogviszony - 30 fő és a munka törvénykönyve szerinti határozott idejű foglalkoztatás - 60 fő,

- *Támogató Szolgálat* - (TSZ) támogató szolgáltatás: a fogyatékos személyek lakóközösségben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén,
- *Látássérültek Klubja* - 10-12 fő,
- *Egyéni és csoportos fejlesztések* - a nappali ellátások keretében.

A *fogyatékos személyeknek nappali ellátást* biztosító szolgáltató az ellátási szükségletek alapján két egységre oszlik: az enyhe és a középsúlyos fogyatékos személyek egységére.

Az enyhe fokban sérült ellátottak részlegét nagyfokú önállósággal élő személyek - elsősorban a munkalehetőség miatt - veszik igénybe. Többen a kerületi speciális iskola befejezése után jönnek ide.

A középsúlyos fogyatékosok részlegén értelmi fogyatékos, illetve halmozottan sérült személyek vannak.

A 2011-ben létrehozott *Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása* a Soteria Alapítvány Kilátó Klubházának munkatársaival folyamatos kapcsolattartásban működik; a terápiás munkatársak ott vesznek részt havonta egyszer esetmegbeszélésen.

Ugyan a két nappali ellátás elkülönülten működik az integrált intézmény keretei között, azonban közös programokat is szerveznek (pl. Vidám Délután). Az intézményben kéthetente 4 órában pszichiáter tart fogadóórát, melyen nemcsak a betegek, hanem a velük dolgozók is megfelelő szakmai tanácsadásban részesülhetnek.

A *fejlesztő foglalkoztatás* új szolgáltatási forma 2017. április 1. napjától. A foglalkoztatás keretében szervezett fejlesztési jogviszony célcsoportjának tagjai elsősorban a Fogyatékosok Nappali Ellátása középsúlyos értelmi fogyatékos, halmozottan fogyatékos és autista személyek nappali ellátását biztosító egységének ellátottaiból kerülnek ki. A munkaviszonyban foglalkoztatottak a Fogyatékosok Nappali Ellátása enyhe értelmi sérültjei, illetve a Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátása tizennyolcadik életévüket már betöltött, de még aktív korú gondozottai.

A fejlesztő foglalkoztatás helyszínei az intézmény területén találhatóak. A foglalkoztatottak hét helyiségben végzik munkájukat: a *Papírműhelyben*, a *Játékműhelyben*, a *Varrodában*, a *Szövőműhelyben*, a *Kerámiaműhelyben* és a *Barkácműhelyben*.

A *támogató szolgálat* nagy szerepet játszik abban, hogy a fogyatékos vagy beteg személyek minél tovább saját otthonukban élhessenek. A szolgáltatás keretében a nyolcórás munkarendben foglalkoztatott 4 gondozó 15 embert lát el.

A szolgálat gyógyászati segédeszköz kölcsönzésre is lehetőséget biztosít.

A támogató szolgáltatás részeként működő szállító szolgálat térítési díj ellenében vehető igénybe. Jó gyakorlat a „Könyvet hához programhoz” kapcsolódás, melynek keretében a mozgásukban akadályozott emberek olvasnivalóhoz jutását térítésmentesen segítik elő a

Fővárosi Szabó Ervin kerületi fiókkönyvtárának közreműködésével. A szállító szolgáltatását szerdai napokon ingyenesen veheti igénybe az a sérült ember, aki a Polgármesteri Hivatalban kívánja ügyeit intézni.

A *Látássérültek Klubja* 2009 júniusától működik az intézményben. A klubdelutánra való eljutásban az intézmény gondozói és szállító szolgáltatása is támogatást nyújt.

Igénybe vehetők még az intézmény nappali ellátásai keretében *egyéni és csoportos fejlesztések*, továbbá *szülőklubos* találkozók is szerveznek havi rendszerességgel.

Rendszeres program heti rend szerint az úszás, az énekkar, a masszírozás, a mozgásfejlesztés, a kutya-, a tánc- és zeneterápia. A választható szakköri tevékenységek közé tartoznak többek között a kézműves foglalkozások, a kertészkedés, a kerékpározás, az újság és könyvolvasás, a társasjáték. Az ellátottak közül évente 20 fő az Önkormányzat üdülőjében nyaral.

Az Önkormányzat a munka színvonalasabbá tétele érdekében, saját forrásból, a jogszabályban előírt munkatársi létszám fölötti foglalkoztatást teszi lehetővé.

4.2.4 Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény

Az idős kerületi lakosok száma emelkedik, ezért támogatásukat továbbra is prioritásként kell kezelni.

Az integrált intézmény 11 telephelyen működik. Szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, nappali ellátást (idősek klubjai) biztosít és átmeneti elhelyezésre nyújt lehetőséget a Derús Alkony Gondozóházban. A kötelezően ellátandó feladatokon túl önként vállalt feladatként működtetik az Otthoni Szakápolási Szolgálatot, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a hat nyugdíjas házban a 24 órás nővér szolgálatot.

A szolgáltatások gazdag választéka rendszerszerűen ad választ az idős emberek különböző szükségleteire, nagy hangsúlyt helyezve a tíz idős klubjában zajló preventív tevékenységekre.

Szociális étkeztetésben 2017-ben havonta átlagosan 560 fő részesült: 18 % az idős klubjaiban történő helyben fogyasztással, 38 % az idős klubjaiból történő elvitellel és 44 % lakásra történő kiszállítással. Diétás étkezés is kérhető, melyet átlagosan 50 fő vesz igénybe.

A *házi segítségnyújtás* jogszabályi háttere átalakult. A változás a gondozási tevékenységek körére és a jogosultsági feltételekre is kiterjed.

A három házi segítségnyújtást végző szolgálat 288 fő számára biztosítja a gondozási-ápolási feladatokat és az önálló életvitel fenntartását saját otthonukban. Ezen a szakfeladaton 2017-ben létszámbővítés történt, így összesen 30 fő gondozó dolgozik a szolgálatoknál.

A házi segítségnyújtás keretében ellátottak az idős emberek veszélyeztetett csoportját alkotják. Magas az egyedül élő igénybevevők aránya a három szolgálatnál, ritka a kétszemélyes háztartás. Az ellátottak többnyire vagy nem rendelkeznek családi háttérrel, vagy a családjuk a napi munkavégzés mellett csak részleges segítséget, háttértámogatást tud nyújtani. A házi

segítségnyújtás biztosítja az intézményesített időotthoni elhelyezés helyett, a részben önellátó idősök saját otthonukban, egyéni szükségleteikhez mért ellátását. Ez az ellátási forma nem csupán az idős emberek azon igényét elégíti ki, hogy minél tovább saját otthonukban élhessenek, hanem gondozásuk költséghatékonyabb módja is.

A *jelzőrendszeres házi segítségnyújtást* 2005 óta működteti az Önkormányzat. 2017-ben, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött támogatási szerződés alapján 42 készülékkel biztosították a segítséget az egyedül élő rászorulóknak számára.

A nappali ellátást nyújtó *idősök klubjai* 10 helyszínen összesen 1020 fő számára biztosítanak térítésmentesen változatos szolgáltatásokat. A klubok olyan népszerűek, hogy a jelentkezőknek várakozniuk kell a felvételig, igaz a rendezvények egy részét nemcsak klubtagok látogathatják, az ilyen programok nyilvánosak.

A klubok célkitűzése, hogy a felmerülő igényekre a szolgáltatások széles körének biztosításával, magas színvonalon reagáljanak és garantálják a szociális és mentális biztonságot.

Érdemes szem előtt tartani, hogy a nappali ellátás - mint prevenció - az idős emberek testi-lelki-szellemi képességének és állapotának fenntartását, harmonikus életvitelük megteremtését és a tétlenséggel járó káros hatások megszüntetését szolgálja. Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény sokszínű, változatos programjaival lehetőséget nyújt a közösségi együttlétre, a kikapcsolódásra, az aktív szabadidős tevékenységekre, az egészséges testmozgásra, a kulturális igények kielégítésére, az egészség prevencióra, a szórakozásra, a tanulásra.

A kerületben hat *nyugdíjsház* is működik, ahol az intézmény 24 órás nővérszolgálatot biztosít.

Az *Otthoni Szakápolási Szolgálat* iránti igény folyamatosan nő azon lakosok részéről, akik nem szorulnak kórházi szakápolásra. A megbízható betegellátás eredményeként a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő jelentősen emelte a finanszírozott vizitkeretet. A várakozási idő lerövidülése és a szakszerű betegellátás megtartása érdekében a szakdolgozói létszámot megnövelték, 4 fő gyógytornász látja el a feladatot. Az Otthoni Szakápolási Szolgálat tevékenységében a szakápolás aránya 51 %, a gyógytornáé 47 %, az elektroterápia 2 % volt 2017-ben. Az ellátottak között minden korosztály előfordul.

A szociális étkeztetést igénybe vevők száma kb. 100 fővel csökkent, az idősök nappali ellátásában és az otthoni szakápolásban részesülők száma stagnált a vizsgált időszakban. A házi segítségnyújtást igénylők száma közel azonos, de magasabb gondozási szükséglettel rendelkezők veszik igénybe. Ezáltal a látogatások száma nagymértékben nőtt.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó *Derűs Alkony Gondozóház* a szakellátás keretében működik az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény ellátórendszerében azoknak az egészségi és/vagy szociális okok miatt rászoruló idős embereknek nyújtva segítséget, akik betegségük miatt, vagy más okból otthonukban (ideiglenesen) nem képesek önmagukról gondoskodni. A Gondozóházban az engedélyezett ellátotti létszám 56 fő, a bekerülésre az átlagos várakozási idő 4-6 hónap. Az intézmény mindig telt házzal működik, kihasználtsága 100 százalékos.

A szolgáltatást igénybevevők többségükben III. kerületi lakosok. A kerület területéről hasonló arányban találhatóak Békásmegyeri, Óbuda belső és külső részein élők egyaránt. A gondozottak többsége átlagos jövedelmű nyugdíjas, átlagéletkoruk a 90 évhez közelít.

Az intézmény legnagyobb erősségei közé sorolható a kiemelkedő szakmai irányítás megléte, az Önkormányzattal valamint a társintézményekkel kialakított jó kapcsolat és a megfelelő információáramlás. Szintén erősségként említhető a munkatársak elkötelezettsége, emberközpontúsága, rugalmas hozzáállásuk, valamint a remek csapatmunka is.

4.2.5 Civil és egyházi partnerek, jó gyakorlatok

A civil szervezetek nem csupán az állampolgárok jóllétének javítására irányuló tevékenységeket végeznek, feladatokat vállalnak át az államtól, valamint az önkormányzatoktól, de az innovációk motorjai, a helyi közösségépítés műhelyei is.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének 9/2009. (III.30.) önkormányzati rendelete Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat és a kerületi civil szervezetek kapcsolatrendszerének egyes kérdéseiről és az egységes pályázati-támogatási rendszerről kimondja: „Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata elismeri és megbecsüli a civil szervezeteknek a helyi közügyek, közszolgáltatások területén végzett munkáját, valamint partneri kapcsolatok kialakítására és megőrzésére törekszik a kerület lakosságának önszerveződő közösségeivel.”

A kerület civil szervezeteit bemutató 2014-es kiadványban 53 olyan szervezetet jelenítenek meg, amelyek az egészségügyi és szociális gondoskodás illetve a gyermek- és ifjúságvédelem, családsegítés területén végzik tevékenységüket.

Közülük tizenegy szervezet az önkormányzattal kötött ellátási szerződés vagy együttműködési megállapodás keretében szociális, illetve gyermekjóléti szolgáltatást nyújt. Ezek:

- ✓ Bosco Szent János Ifjúsági Nevelési és Oktatási Alapítvány: ingyenes vacsora biztosítása a gyermekeknek;
- ✓ Esztergom-Budapest Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitászi Központ: szenvedélybetegek közösségi ellátása;
- ✓ Étel az Életért Közhasznú Alapítvány: hátrányos helyzetű családok és egyedülálló személyek ingyenes étkeztetése;
- ✓ "Flóra 2007" Értelmi Fogyatékosokért és Autistákért Alapítvány: gyógypedagógiai fejlesztés, kutyás terápia;
- ✓ Gézengúz Alapítvány a Születési Károsultakért: koragyermekkori fejlesztés, a sérült gyerekek és családjaik segítése;
- ✓ Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület: Kapaszkodó program - baba-mama klub hátrányos helyzetű fiatal anyáknak, Éjfél Sportbajnokság és Kreatív Élő Műhely -

utcalétre kényszerült, kallódó, rossz pszichoszociális körülmények között élő fiatalok számára, drog prevenció, alternatív napközbeni ellátás;

- ✓ Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány: droghasználat ártalmainak csökkentése;
- ✓ Magyar Akupunktúra és Moxaterápiás Egyesület: meridián torna az idősek klubjaiban;
- ✓ Magyar Hospice Alapítvány: súlyosan beteg személyek és hozzátartozóik támogatása;
- ✓ Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület: nappali ellátás hajléktalan személyek részére, utcai szociális munka, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás időskorúak részére, családok átmeneti otthona, hajléktalanok éjjeli menedékhelye, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, hajléktalanok alapszintű egészségügyi ellátása (mozgó orvosi szolgálat, mozgó tüdőszűrő állomás), gyermekek alternatív nappali ellátása (Játszótér, Játsház), a szociálisan rászorulókat természetbeni segélyezése (ruhaneművel, élelmiszerrel, gyógyászati segédeszközzel és egyéb, az Egyesülethez adományként a rászorulókat támogatására érkezett tárggyal);
- ✓ Összefogás Óbudáért Egyesület: rászoruló gyermekek térítésmentes reggeliztetése;
- ✓ Rászorultak Megsegítése Alapítvány: adományok, rendezvények;
- ✓ Soteria Alapítvány: pszichiátriai betegek közösségi ellátása.

Civil szervezetekkel kötött új együttműködési megállapodások:

- ✓ Motiváció Alapítvánnyal 5 évre (a Képviselő-testület 2017. november 23-ai ülésén született döntés értelmében) és
- ✓ Budapesti Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika Alapítvánnyal 2018. januártól 5 évre a kerületi eltérő fejlődésű gyermekek ellátásának hatékony megszervezése érdekében.

Az Önkormányzat különböző formákban támogatja a civil szervezeteket.

Az Önkormányzat az anyagi támogatáson kívül Civil Fórumokat szervez, megrendezi a Civil és Nemzetiségi Napot, folyamatosan hírt ad honlapján a kerületi civil szervezetek tevékenységéről, megjelentette a „Közel Egymáshoz” című, a kerület civil szervezeteit bemutató kiadványt, 2013 óta ítéli oda a Balázs Lajos Óbudai Civil Díjat.

Azon túl, hogy a kerület szociális és gyermekvédelmi céljainak elérésében már hosszú múltra visszatekintő munkát végző civil szervezetek eredményei és fontossága elismerésre méltó, néhány kezdeményezést külön is kiemelünk.

Máltai Pékség - 1032 Budapest, Zápor utca 69.

A megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató Pékség elsősorban a Szeretetszolgálat saját intézményeit látja el, de szállítanak egy hajléktalanellátó szervezetnek és az irgalmasrendi kórháznak is pékárut. Az üzemnek helyet adó III. kerületi ingatlant Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata bocsátotta a Máltai Szeretetszolgálat rendelkezésére.

Mobil Tüdőgondozó Állomás

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel 2011 márciusában kötött megállapodás alapján a fogyatékos személyek szociális és egészségügyi alap- és szakellátáshoz való hozzájutás érdekében a Kerületi Tüdőgondozónak helyet adó épület teljes akadálymentesítéséig az Egyesület az ún. „Mobil Tüdőgondozó Állomás” szolgáltatásait, az igénybevétel lehetőségeit elérhetővé teszi a III. kerületben élő fogyatékos személyek számára.

Kenyérbérlet

2014 októberében indult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület „Mindennapi kenyérünk” nevű programja. A program keretében a rászoruló családok kaphatnak egy-egy kenyérbérletet, melynek segítségével a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület szociális pékségében kedvezményesen vásárolható kenyér. A program koordinációját az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ végzi.

Az Összefogás Óbudáért Egyesület és az idősek klubjai tagjainak önkéntes munkája

A 2010-ben létrejött egyesület tevékenységi körébe tartozik a rászoruló gyermekek reggeliztetése és tízóraival való ellátása. A rászorultságot nem szükséges igazolni, a reggeliből nincs meghatározott fejadag, minden gyermek annyit eszik, amennyit akar. Az étel kiosztását körülbelül 50 önkéntes bevonásával végzik, akik nyugdíjasok és a kerületi idősgondozás ellátottai. Az 50 önkéntes feladatait váltott csoportokban alkalomszerű rendszerességgel látja el. Az eredeti elképzelések szerint egyfajta nagyszülő, unoka viszony megvalósulására gondoltak, de a rengeteg igénybevevő ezt csak korlátozottan teszi lehetővé. Ám szorosabb kapcsolatok az idős önkéntesek és az étkeztést igénybevevő gyermekek között két helyszínen is kialakulni látszanak. Az önkéntesek előre megterítenek, fogadják és leültetik az érkezőket, elvégzik a reggeliztetést, és a tízórai csomagok kiosztását. A reggeliztetés befejezése után takarítanak és elcsomagolnak. Az elvégzett munka teljes mértékben önkéntes, tiszteletdíjban senki sem részesül.

Bosco Szent János Ifjúsági Nevelési és Oktatási Alapítvány az adományokból segíti a hátrányos helyzetű fiatalok iskoláztatását, hozzájárul az étkeztetés, táborozás, kollégiumi elhelyezés, kirándulások költségeihez, támogat ifjúsági lelki-, sport- és kulturális rendezvényeket, oratóriumok működését segíti. Az Önkormányzattal kötött megállapodás értelmében a kerületben élő 18. életévüket még be nem töltött szociálisan rászoruló gyermekeknek és fiataloknak hétköznaponként 17:45-19:00 között korrepetálással egybekötött vacsorát biztosít a Kiscelli utca 79. szám alatt (tanítási napokon 20-25 fő részére).

Ételosztás

A gyermekek étkeztetése mellett a hátrányos helyzetű, rászoruló személyek, családok ingyenes ételosztás útján történő megsegítése is fontos az Önkormányzat számára. A III. Kerület évek óta szorosan együttműködik a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége Egyház által alapított *Ételt az Életért Közhasznú Alapítvánnyal*. Az általuk nyújtott étkeztetés a kerületben 2 helyszínen a hét 5 napján valósul meg. A kiosztott, körülbelül 600 adag vegetáriánus meleg

egyétalétel, kenyér, gyümölcs, és tartós élelmiszer egyre több létminimum alatt élő kisnyugdíjasnak, krízishelyzetbe került családnak és kallódó fiatalnak nyújt nélkülözhetetlen segítséget. Az ételosztáson való részvétel az Óbudai Családi és Gyermekvédelmi Központtal történő előzetes kapcsolatfelvétel útján lehetséges. Ezen túl minden évben két alkalommal — Gyermeknap és Karácsony előtt — a Flórián téren kerül megrendezésre a nagy ebéd- és élelmiszercsomag osztás, melyen 800 fő vesz részt.

Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület: Kapaszkodó program

A szervezet az egyik legszínesebb, legtöbbféle szolgáltatást vállaló civil szervezet. Foglalkoznak drog prevencióval, éjfél sportbajnokságot szerveznek, működtetik a Kreatív Élő Műhelyt, alternatív napközbeni ellátást nyújtanak. Minden évben kint vannak a Szigeten, a Civil Sátornál. A szervezet huszonhárom éve működik, a nyolc évestől a tizennyolc évesig mindenkit fogadnak, de látogatják programjaikat fiatal felnőttek és visszajárók is. Munkájukat önkéntesek segítik.

A Kapaszkodó program 2015-ben indult, a tulajdonképpen itt „felnőtt” fiatal anyák és gyermekeik, illetve várandós anyák számára. Heti egy alkalommal találkoznak, beszélgetnek, tanácsadásban részesülnek, kapcsolatokat építhetnek és elősegítik a GYES miatti beszűkülés oldását. A 9 fő rendszeres látogatóval (de többen vannak a program látókörében) délutánonként 3-4 segítő foglalkozik - külön a gyerekekkel és külön a szülőkkel. Igény szerint alakítják a szolgáltatást, van, akinek az is jól esik, hogy egy kicsit nem neki kell foglalkozni a gyerekekkel. Egyesek az internet használatot preferálják, mások a beszélgetést, a problémák megosztását.

4.3 A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések

2016. II. félév-2018 között - a teljesség igénye nélkül - az alábbi felügyeleti szervek végeztek szakmai ellenőrzéseket az Intézményekben.

Legtöbb alkalommal Budapest Főváros Kormányhivatala II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya tartott közegészségügyi vizsgálatot. A szabályszerű működést ellenőrizték minden bölcsődében, valamint az idősellátásban. A tett észrevételekkel kapcsolatban a szükséges intézkedések minden esetben megtörténtek.

A Magyar Államkincstár az igénybe vett támogatások, a központi költségvetésből származó források elszámolását és felhasználását minden évben ellenőrizte az intézményekben.

Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya az elmúlt 2 és fél évben az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központnál - a családsegítés és céll ellenőrzés (kapcsolattartás, ügyfélfogadás és panaszvizsgálás) keretében -, az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központnál, valamint az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézménynél folytatott ellenőrzést. Az intézmények működése megfelelt a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

A fentiekén túl Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Főosztály munkatársai ellenőrzést végeztek 2017-ben, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 2018-ban az Óbudai

Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban, a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Észak-budai Katasztrófavédelmi Kirendeltség, valamint a Pest Megyei Kormányhivatal Gödöllői Járási Hivatala Élelmiszerlánc-Biztonsági és Állategészségügyi Osztály 2017-ben, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal 2018-ban egy-egy bölcsődében folytatott le helyszíni szemlét.

Az Állami Számvevőszék a 2016 nyarán indított gyermekvédelem intézményrendszerére vonatkozó ellenőrzését 2017. szeptember 21-én kelt jelentésével, illetve figyelemfelhívó levelével zárta. Az ellenőrzés során tapasztalt jogalkotási hiányosságokat az Intézményi Csoport a Képviselő-testület 2017. szeptemberi ülésére készítette elő döntéshozatalra.

Cél a jövőben is a jogszabályszerű működés biztosítása, valamint az esetleges hiányosságok azonnali pótlása.

4.4 Kerületi fórumok

Az ellátórendszer folyamatos fejlesztése, a segítő munka hatékonyságának növelése, a lakossági igények megismerése, felmérése, a kerületben tevékenykedő különböző szervezetek minél szélesebb körű együttműködése, az információ áramlás elősegítése érdekében az önkormányzat számos fórumot hozott létre, melyek szervezését, koordinálását a Szociális Szolgáltató Főosztály végzi.

A kerületben az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan az alábbi fórumok működnek rendszeresen:

- Óbudai Szociális Kerekasztal,
- Óbuda-Békásmegyer Idősek Tanácsa (névváltozás 2017. május 1-től),
- Óbuda-Békásmegyer Fogytékosügyi Kerekasztal,
- Óbuda-Békásmegyer Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer,
- Óbuda-Békásmegyer Kábítószerügyi Egyeztető Fórum.

Óbudai Szociális Kerekasztal

Az Szt. 58/B. § szerint az önkormányzat létrehozta és a Rendelet 111/B. § alapján működteti a helyi szociálpolitikai kerekasztalt, amelynek feladata a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott célkitűzések megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. Az Óbudai Szociális Kerekasztal - a kerületben működő szociális, karitatív, gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet ellátó szervezetek, intézmények, öntevékeny csoportok, egyházi közösségek, lakóközösségek információs szakmai fóruma — 2005. május 3-án tartotta első, alakuló ülését. A kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart, a program az éppen aktuális változás vagy felmerülő probléma megoldása érdekében kerül kialakításra. A résztvevők a szorosabb együttműködés reményében megoszthatják javaslatukat, ötleteiket a kerületi szociális élet valamennyi területével kapcsolatban. Óbuda-Békásmegyer Szociálpolitikai Koncepciójának 2016. évi felülvizsgálatára és egy új koncepció megalkotására került sor. A 2017. évi kerekasztal témája a fejlesztési tervek összefoglalása volt. 2018. évben az újabb

koncepció-felülvizsgálat tervezete került napirendre, továbbá bemutatásra került a Családbarát Önkormányzat pályázati anyaga és a „Szociális városrehabilitáció megvalósítása Békásmegyeren” című projekt, valamint a Családok Éve kapcsán megismerhették a résztvevők a Három Királyfi, Három Királylány Mozgalom óbudai csoportjainak munkáját.

Óbuda-Békásmegyer Idősek Tanácsa

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestülete a kerületben élő idősök életkörülményeinek javításáért érzett felelősségére tekintettel, továbbá annak érdekében, hogy az Önkormányzat tevékenységében eredményesebben érvényesüljenek az idősök érdekei, 2009-ben létrehozta és folyamatosan szervezi Óbuda- Békásmegyer Idősügyi Tanácsát.

A Tanács színes programokkal és az időseket érintő kérdések napirendre tűzésével tartja üléseit, minden évben nagyszabású rendezvénysorozaton ünnepli az Idősek Napját. A képviselőtestület döntése alapján 2017. május 1-től „Óbuda-Békásmegyer Idősek Tanácsa” néven folytatja munkáját, kibővített taglétszámmal. A Tanács szándéka, hogy a jövőben még aktívabb, hathatósabb munkát végezzen, véleményt nyilvánítson az idősök életkörülményeit közvetlenül érintő helyi döntések és rendeletek tervezetét illetően, valamint figyelemmel kísérje azok végrehajtását. Ezen túl célja, hogy közvetítő szerepet töltsön be a kerületben élő idősödő emberek, valamint a vallási közösségek és a civil szervezetek között. A Tanács - az ügyrendnek megfelelően - 2017-ben és 2018-ban is 2-2 alkalommal ülésezett.

A témák között szerepeltek az alábbiak:

- fogyasztóvédelemmel, áldozattá válás megelőzésével kapcsolatos előadások,
- bemutatásra kerületek idősök biztonságát szolgáló innovatív lehetőségek,
- összefoglaló hangzott el az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményben idősök körében végzett 2017. évi elégedettségi felmérésről,
- tájékoztatót lehetett meghallgatni az idősök részére szervezett informatikai képzésekről,
- az egészségügyi szűrések jelentőségére, a kulturális programok közösségformáló erejére hívták fel a figyelmet,
- a kerületben folyó fejlesztések ütemezéséről is hasznos információkat lehetett megtudni,
- a jogi tanácsadások igénybevételének lehetőségeiről szóló előadás is volt.

Óbuda-Békásmegyer Fogytékossági Kerekasztal

A 2011 decemberében alakult Kerekasztal azzal a céllal jött létre, hogy feltárja a kerületi fogyatékkal élők helyzetét, életkörülményeit, feltérképezze a fejlesztés és segítségnyújtás lehetőségeit, elősegítse a területen dolgozó szakemberek, az érdekképviselői szervek, az érintett fogyatékos személyek, valamint az önkormányzat közti kapcsolattartást. Tagjai a fogyatékosokkal kapcsolatba kerülő és fejlesztésükben, ellátásukban fontos szerepet játszó állami, önkormányzati, civil szervezetek képviselői, a polgármesteri hivatal szakemberei.

2017-ben az Önkormányzat egy stratégiai együttműködési megállapodás megkötését kezdeményezte 4 fogyatékosügyi országos érdekképviselői szervezettel (Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete, Mozgássérültek Budapesti Egyesülete, Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Közép-Magyarországi Regionális

Közhasznú Egyesület, Budapesti Siketek Szervezete/Budapesti Nagyothallók Szervezete) az önkormányzati rendezvények egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítására vonatkozóan, valamint egyeztetéseket folytatott a Motiváció Alapítvánnyal történő együttműködési megállapodás megkötése érdekében. 2017. december 5-én a Szociális és Fogyatékosügyi Kerekasztal keretében a szervezetek bemutatkozhattak, elmondhatták, hogy a helyi igények figyelembe vételével hogyan alakítják munkájukat és miként kapcsolódnak az önkormányzat fenntartásában működő intézmények szolgáltatásaihoz. A korábban említett megállapodások is ekkor kerültek aláírásra.

A soron következő, vagyis a 2018. december 11-én megrendezett ülésen bemutatásra került a megújult Helyi Esélyegyenlőségi Program, a BefogadÓbuda–Befogadó Magyar Település pályázat anyaga, továbbá a résztvevők megismerhették az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban működő Információs és Koordinációs Pont tevékenységét, illetve a helyi rendezvények akadálymentesítése céljából kötött stratégiai együttműködési megállapodás tapasztalatairól is beszámoltak az érintettek.

Óbuda-Békásmegyer Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)

Óbuda-Békásmegyer Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma 2005-ben alakult. Elnöke a helyi önkormányzat képviseletében a polgármester. Tagjai a fiatalokkal kapcsolatba kerülő és a drogprobléma megelőzésében és kezelésben fontos szerepet játszó állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek képviselői. A KEF feladata, hogy összehangolja a szenvedélybetegségek visszaszorításban, megelőzésében szerepet játszó intézmények munkáját. Tevékenységét a nemzeti és helyi drogstratégiával összhangban, éves munkaterv szerint végzi. Évente legalább négyszer ülésezik. A KEF működésének költsége évek óta pályázati forrásból kerül kiegészítésre.

Az Önkormányzat a KEF közreműködésével „Budapest Főváros III. kerület, Óbuda- Békásmegyer kábítószer problémával való érintettsége, kezelési lehetőségei” című kutatást valósított meg 2017-ben az EMMI támogatásával. A kutatás elsősorban Budapest III. kerületére jellemző függőségek felmérésére, a kerületben működő intézmények és szolgáltatások monitorozására irányult.

2017 évben 5 ülés volt, a fórumok többnyire a Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyer kábítószer problémával való érintettsége, kezelési lehetőségei címmel megvalósult kábítószerügyi kutatáshoz kapcsolódtak. A projekt részletei és a kapott eredmények egy tanulmányban kerültek összegezésre *„Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyer kábítószer problémával való érintettsége, kezelési lehetőségei”* címmel.

A *„Tiszta sorok Óbudán”* című kiadvány frissített kiadása is pályázati támogatásból jelent meg, mely bemutatja a kábítószer-probléma megelőzésével és kezelésével foglalkozó kerületi civil szervezetek és intézmények szakembereit, szolgáltatásait. A kiadvány a hatékony kommunikáció érdekében folyamatosan frissítésre kerül. A minisztériumi pályázatból szakmai műhelyek finanszírozása is megtörtént kerületi szakemberek (védőnők, családsegítők, pedagógusok) részére az eredményesebb együttműködés érdekében.

2017-ben további két pályázat benyújtására került sor, melyből a szakmai műhelyek folytatását, fejlesztését és a kábítószerügyi kutatás tanulmányának nagyobb számban való kiadását lehetett megvalósítani 2018-ban.

2018 évben a KEF 4 alkalommal ülésezett, változatos, aktuális programokkal és neves előadókkal.

2018 évben is két pályázat benyújtására került sor, melyben a KEF működéséhez, szakmai műhelyek folytatásához, fejlesztéséhez, valamint egy kerületi drogrevenüciós szabaduló szoba kialakításához források elnyerése a cél.

A KEF munkatársai részt vesznek fórumokon, rendezvényeken, konferenciákon, nemcsak résztvevőként, hanem előadóként is. Ezen felül prevenciós programok megvalósításához és felmerülő problémák megoldásához nyújtanak tanácsot, elérhetőségeket továbbítanak.

Továbbra is a tervek közt szerepel az aktuális pályázatok figyelemmel kísérése, ill. a pályázatokon való aktív részvétel. Valamint a KEF közeljövőben megvalósítandó célja egy akkreditált program indítása, mely elsősorban a védőnők és a pedagógusok számára nyújt ingyenes képzési lehetőséget.

Óbuda-Békásmegyer Áldozatsegítő Szakmai Együttműködési Rendszer (ÁSZER)

Az Óbuda-Békásmegyer ÁSZER 2015. december 11. napján alakult, a bűncselekmények áldozataivá vált személyek hatékonyabb, helyi szintű segítése érdekében. E rendszer az áldozatokkal kapcsolatba kerülő állami, illetve civil szervezetek tapasztalatainak felhasználásával a bűnmegelőzés, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatsegítés hatékonyabbá tétele érdekében olyan keretet biztosít az információáramlás, illetve tapasztalatcsere megkönnyítése érdekében, mely hozzájárul az áldozattá válás, valamint az ismételt áldozattá válás esélyének csökkentéséhez. Az ÁSZER évente minimum 3 alkalommal ülésezik, melyek témája az éves munkaterv valamint az aktualitások alapján kerül kitűzésre.

Az Óbuda Újságban és Óbuda-Békásmegyer facebook oldalán az áldozatsegítéssel kapcsolatos hírek sűrűbb, rendszeres megjelenésével, továbbá az ÁSZER további tevékenységei révén szeretnénk elérni, hogy Budapest Főváros III. kerületében az emberek biztonságban érezzék magukat, és ha segísége szorúlnak - áldozattá válásuk esetén - rögtön tudják, kihez fordulhatnak.

Az ÁSZER 2017 évben 4 alkalommal, 2018-ban 3 alkalommal ülésezett, továbbá lakossági fórumra is sor került. Az aktív működést mutatja, hogy több alkalommal jelen voltak a szervezet képviselői egyéb fórumon, rendezvényen, konferencián.

5. Költségvetés¹

5.1 Pénzbeli támogatásokra fordított összeg (eFT)

Feladatok megnevezése	Felhasználás 2016. év	Felhasználás 2017. év	Eredeti előirányzat 2018. év
Rendszeres pénzbeli ellátások			
Óbudai továbbtanulási támogatás	3 755	3 787	7 000
Szociális tanulmányi ösztöndíj	19 158	15 462	17 900
Óbudai lakhatási támogatás	42 708	36 339	41 460
Óbudai betegápolási díj	15 639	16 070	18 810
Óbudai gyógyszer-támogatás	65 592	65 469	70 752
Óbudai hátrálékkezelési támogatás	9 726	9 446	11 000
Óbudai jövedelempótló támogatás	1 000	2 759	5 136
Összesen:	157 578	149 332	172 058
Eseti pénzbeli ellátások			
Rendkívüli családvédelmi támogatás	19 301	19 123	22 000
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	12 982	10 981	10 000
Temetési támogatás	10 335	10 149	13 000
Összesen:	42 618	40 253	45 000
Szociális étkeztetés			
Felnőtt étkeztetés	35 822	31 379	35 000
Gyermekétkeztetés	84 717	81 697	88 000
Összesen:	120 539	113 076	123 000
Egyéb szociális ellátások			
Köztemetés	3 342	2 896	5 000
Beiskolázási segély	1 749	1 156	2 000
Táborozás (Sóstó)	17 663	16 111	18 000
Burgonya akció	43 434	43 434	43 500
Karácsonyi segély és támogatás	5 585	6 696	6 000
Intézményi karácsonyi csomag	13 500	7 000	7 000
Sérült, fejlesztést igénylő gyermekek	2 976	2 549	4 000
100 évesek jubileumi támogatása	794	783	1 500
Újszülöttek köszöntése	8 937	13 285	27 000
Szakértői díjak	4 715	369	500
Összesen:	102 695	94 279	114 500
Önként vállalt feladatok			
KEF és egyéb fórumok	2 499	6 414	700
Szociális Munka Napja	2 050	2 072	2 500
Fiatalkorúak lakáshoz jutásának támogatása	0	1 000	5 000
Lakásépítési helyi támogatás	4 000	4 000	8 000
Bosco Szent János INO Alapítvány	1 000	1 000	1 000
Összefogás Óbudáért Egyesület	4 500	6 000	6 000
Összesen:	14 049	20 486	23 200
Mindösszesen:	437 479	417 426	477 758

¹ Forrás: 2016. évi és 2017. évi költségvetési beszámoló, a 2018. évi költségvetésről szóló Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2018.(I.31.) önkormányzati rendelete

5.2 Intézmények költségvetése (eFT)

Óbudai Egyesített Bölcsődék	Felhasználás 2016. év	Felhasználás 2017. év	Eredeti előirányzat 2018. év
Személyi juttatások	687 929	881 202	887 665
Munkáltatókat terhelő járulékok	199 828	210 623	201 118
Dologi kiadások	231 7 59	248 647	274 098
Beruházások	14 221	8 277	4 187
Kiadások összesen	1 133 737	1 348 749	1 367 068
Működési célú támogatások államháztartáson belülről			
Előző évi költségvetési maradványok igénybevétele	7 017	6 726	
Működési bevételek	87 693	92 268	100 773
Finanszírozási bevételek	1 045 753	1 253 744	1 266 295
Bevételek összesen	1 140 463	1 352 738	1 367 068

Megjegyzés: 2017. évben a bölcsődei ellátás központi költségvetésből történő támogatását a beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma után lehet igénybe venni. A finanszírozási rendszer változása következtében 2018-ban viszont szakmai dolgozók bértámogatása és bölcsődei üzemeltetési támogatás igényelhető.

Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény	Felhasználás 2016. év	Felhasználás 2017. év	Eredeti előirányzat 2018. év
Személyi juttatások	427 1 14	518 415	526 886
Munkáltatókat terhelő járulékok	117 6 58	119 454	110 345
Dologi kiadások	306 826	326 419	293 246
Beruházások	22 891	22 376	8 238
Kiadások összesen	874 489	986 664	938 715
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	20 694	24 676	24 492
Előző évi költségvetési maradványok igénybevétele	3 072	3 499	
Működési bevételek	191 8 00	201 056	168 061
Finanszírozási bevételek	662 422	761 078	746 162
Bevételek összesen	877 988	990 309	938 715

Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ	Felhasználás 2016. év	Felhasználás 2017. év	Eredeti előirányzat 2018. év
Személyi juttatások	158 932	179 700	196 151
Munkáltatókat terhelő járulékok	40 400	38 102	38 599
Dologi kiadások	32 985	39 709	41 051
Beruházások	2 809	2 957	2 311
Kiadások összesen	235 126	260 468	278 112
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	103	117	
Előző évi költségvetési maradványok igénybevétele	2 692	2 716	
Működési bevételek	22 456	21 517	21 095
Működési célú átvett pénzeszközök		1 050	
Finanszírozási bevételek	212 491	235 387	257 017
Bevételek összesen	237 742	260 787	278 112

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ	Felhasználás 2016. év	Felhasználás 2017. év	Eredeti előirányzat 2018. év
Személyi juttatások	218 570	262 838	294 557
Munkáltatókat terhelő járulékok	61 7 99	61 014	62 662
Dologi kiadások	58 026	63 476	69 376
Beruházások	3 601	10 808	445
Kiadások összesen	341 996	398 136	427 040
Működési célú támogatások államháztartáson belülről			
Előző évi költségvetési maradványok igénybevétele	15 091	14 154	
Működési bevételek	14 366	18 421	21 100
Működési célú átvett pénzeszközök		2 476	
Finanszírozási bevételek	325 9 55	377 557	405 940
Bevételek összesen	355 412	412 608	427 040

5.3 Civil és egyházi szervezetek támogatása (eFT)

2016. ÉV

1.	Bosco Szent János Alapítvány	1.000
2.	Esztergom-Budapest Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitászi Központ	1.000
3.	Ételt az életért Közhasznú Alapítvány	1.500 + az ételosztás az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok területén történik
4.	„Flóra 2007” Értelmi Fogyatékosokért és Autistákért Alapítvány	kedvezményes bérleti díj
5.	Gézengúz Alapítvány	9.000 + az ingatlan használatba adás, közüzemi díj átvállalás
6.	Jövőbarát Alapítvány (később: Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület)	10.500 + kedvezményes bérleti díj
7.	Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány	4.000 + kedvezményes bérleti díj
8.	Magyar Akupunktúra és Moxaterápiás Egyesület	a foglalkozáshoz szükséges helyiségeket az Önkormányzat rendelkezésre bocsátja
9.	Magyar Hospice Alapítvány	kedvezményes bérleti díj
10.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	15.100 (hajléktalan ellátás) + 40.000 (játsszóterek)
11.	Összefogás Óbudáért Egyesület	6.000
12.	Rászorultak Megsegítése Alapítvány	a tevékenységhez szükséges helyiséget az Önkormányzat rendelkezésre bocsátja
13.	Soteria Alapítvány	3.500 + kedvezményes bérleti díj
14.	Vakok és Gyengénlátók Közép- Magyarországi Egyesülete	kapcsolat felvételi lehetőséget biztosít az Önkormányzat az Egyesület közösségi mentorai számára
15.	Óbuda-Békásmegyer Mentőalapítvány	500

2017. ÉV

1.	Bosco Szent János Alapítvány	1.000
2.	Esztergom-Budapest Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitászi Központ	1.000
3.	Ételt az életért Közhasznú Alapítvány	1.500 + az ételosztás az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok területén történik
4.	„Flóra 2007” Értelmi Fogyatékosokért és Autistákért Alapítvány	kedvezményes bérleti díj
5.	Gézengúz Alapítvány	9.000 + az ingatlan használatba adás, közüzemi díj átvállalás
6.	Jövőbarát Alapítvány (később: Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület)	7.050 + kedvezményes bérleti díj
7.	Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány	4.000 + kedvezményes bérleti díj
8.	Magyar Akupunktúra és Moxaterápiás Egyesület	a foglalkozáshoz szükséges helyiségeket az Önkormányzat rendelkezésre bocsátja
9.	Magyar Hospice Alapítvány	kedvezményes bérleti díj
10.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	15.100 (hajléktalan ellátás) + 40.000 (játsszóterek) + 30.000 (felújítás)
11.	Összefogás Óbudáért Egyesület	6.000
12.	Rászorultak Megsegítése Alapítvány	a tevékenységhez szükséges helyiséget az Önkormányzat rendelkezésre bocsátja
13.	Soteria Alapítvány	3.500 + kedvezményes bérleti díj
14.	Vakok és Gyengénlátók Közép- Magyarországi Egyesülete	kapcsolat felvételi lehetőséget biztosít az Önkormányzat az Egyesület közösségi mentorai számára
15.	Óbuda-Békásmegyer Mentőalapítvány	500

2018. ÉV

1.	Bosco Szent János Alapítvány	1.000
2.	Esztergom-Budapest Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitászi Központ	1.000
3.	Ételt az életért Közhasznú Alapítvány	1.500 + az ételosztás az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok területén történik
4.	„Flóra 2007” Értelmi Fogyatékosokért és Autistákért Alapítvány	kedvezményes bérleti díj
5.	Gézengúz Alapítvány	9.000 + az ingatlan használatba adás, közüzemi díj átvállalás
6.	Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület	5.000 + kedvezményes bérleti díj
7.	Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány	4.000 + kedvezményes bérleti díj
8.	Magyar Akupunktúra és Moxaterápiás Egyesület	a foglalkozáshoz szükséges helyiségeket az Önkormányzat rendelkezésre bocsátja
9.	Magyar Hospice Alapítvány	kedvezményes bérleti díj
10.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	15.100 (hajléktalan ellátás) + 40.000 (játsszóterek) + 2.350 (egyéb támogatás)
11.	Összefogás Óbudáért Egyesület	6.000
12.	Rászorultak Megsegítése Alapítvány	a tevékenységhez szükséges helyiséget az Önkormányzat rendelkezésre bocsátja
13.	Soteria Alapítvány	3.500 + kedvezményes bérleti díj
14.	Vakok és Gyengénlátók Közép- Magyarországi Egyesülete	kapcsolat felvételi lehetőséget biztosít az Önkormányzat az Egyesület közösségi mentorai számára
15.	Óbuda-Békásmegyer Mentőalapítvány	6.500
16.	Budapesti Hidroterápiás Rehabilitációs	2.000

6. 2016. óta elért eredmények

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának célja olyan szociális szolgáltatási rendszer működtetése, amely hozzájárul a területben élő egyének és családok szociális biztonságának megteremtéséhez. Mindebben a szubszidiaritás elvét követve bátorítja a nehézségek alulról építkező megoldásának keresését, a civil szervezetek tevékenységét.

A lehetőségeihez mérten gazdag eszköztárral és minden állampolgár emberi méltóságához fűződő jogát tiszteletben tartva törekszik a különféle probléma csoportok és korosztályok esetében az élethelyzethez igazodóan a segítség eszközeit biztosítani. A munkában kiemelt szerepet kapnak az egyének és családok számára önerőből megoldhatatlan problémák kialakulásának megelőzésére irányuló prevenciók célok is.

A tevékenységet a rendszerszemlélet hatja át: törekszik a szociális, az oktatási, az egészségügyi és más szolgáltatások szakemberei munkájának összehangolására, együttműködésére.

A szolgáltatást nyújtó szervezetek működését a törvényesség, az átláthatóság, a gyakran változó jogszabályi környezethez történő rugalmas alkalmazkodás, az emberi jogok tiszteletben tartása, az esélyegyenlőség elvének érvényesítése, a hátrányos megkülönböztetés elutasítása, a szolgáltatás központú szemlélet jellemzi. Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a hatékony, fenntartható és kiszámítható működésre, a rászoruló csoportok minél nagyobb arányú elérésére, a méltányos megoldások keresésére.

A korszerű szolgáltatásszervezési elveket követve előnyben részesítik az otthon közeli ellátásokat, a támogatást igénylő személyek saját környezetükben történő gondozását, mindenkor a személyre szabott segítségnyújtás lehetőségét keresve.

Közösséget építenek - alapoznak az emberek közötti szolidaritásra, megbecsülik a civil értékeket, együttműködnek a területben működő civil szervezetekkel és arra törekednek, hogy a közösség erejét minél inkább hasznosítsák a szociális feladatok ellátása során is. Vallják, csak így kerülhető el egyes csoportok kirekesztődése, csak így valósítható meg társadalmi integrációjuk.

6.1 A 2016-os felülvizsgálat ajánlásainak teljesülése

A Szociálpolitikai Konceptió 2016-os felülvizsgálata során javaslatok is megfogalmazódtak. Ezek a célcsoportok szerint kerültek meghatározásra.

Folyamatos és általános célok, feladatok:

✓ *az intézményi szolgáltatásokat igénybevevő ellátottakkal és hozzátartozóikkal a jó kapcsolat, bizalom alapuló kommunikáció és hatékony problémamegoldó képesség fenntartása*

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata, valamint a fenntartásában működő intézmények folyamatosan kapcsolatot tartanak a területben élő polgárokkal, az ellátást igénybe vevőkkel, valamint a civil és egyházi szervezetekkel. Az intézményvezetők és a szervezetek képviselői meghívást kapnak fórumokra, kerekasztal ülésekre, tanácskozásokra, ahol személyesen is

elmondhatják véleményüket, megfogalmazhatják javaslataikat és reflektálhatnak a felmerülő kérdésekre.

Az egész lakosságra kiterjedő konzultációk folytak az elmúlt években (pl. 2018 őszén bölcsődés és óvodás korú gyermekek szülei körében).

A Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálati anyagának tervezete is széles kör számára megküldésre került, az észrevételek beépítése megtörtént a végleges anyag elfogadását megelőzően.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény Derűs Alkony Gondozóházában két évente nyílt napot tartanak, ahol az érdeklődők megismerhetik az ott nyújtott szolgáltatásokat, programokat és bepillantást nyerhetnek az intézmény életébe. Évente az ún. „Hozzá tartozói Értekezletre” is sor kerül, amely kapcsán az ellátást igénybe vevők hozzátartozói kapnak részletes tájékoztatást a szakmai munkáról, a megvalósult tervekről és a jövőbeni elképzelésekről.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék esetében ezt a célt szolgálja a fentebb említett bölcsődei kérdőíves konzultáció, továbbá több esetben tartottak szülői értekezleteket, tájékoztatókat (pl. Viziorgona 1 Bölcsőde felújítása előtt, Viziorgona 8 Bölcsőde bezárása kapcsán).

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ a fejlesztő foglalkoztatásban dolgozó ellátottak hozzátartozói számára évente egy alkalommal, november hónapban nyílt napot szervez. Ezen a napon a hozzátartozók is kipróbálhatják az egyes munkafogásokat, tájékoztatást kapnak a foglalkoztatói rész működéséről, a várható éves bevételek alakulásáról.

A nappali ellátásban részesülő, középsúlyos részleghez tartozó ellátottak szülei számára szülői értekezletek formájában tájékoztatást kapnak a nappali ellátás programjairól, terápiás fejlesztésekről, lehetőség van a felmerülő kérdések átbeszélésére, megvitatására.

✓ *ellátotti (hozzátartozói) elégedettségi felmérés készítése*

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézménynél 2017 júliusában kérdőíves adatgyűjtés történt, melynek célja a szolgáltatások minőségének értékelése, fejlesztési javaslatok megfogalmazása volt. A kérdőívek összeállításában, a kitöltött adatlapok összesítésében és értékelésében az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény, valamint Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyer Polgármesteri Hivatal Szociális Szolgáltató Főosztály munkatársai működtek közre. A kérdőívek felvétele önkitöltős módszerrel történt, szükség esetén az olvasásban, értelmezésben és kitöltésben az intézmény munkatársai nyújtottak segítséget. A kérdőív 12 kérdést tartalmazott, amelyet összesen 774 fő töltött ki. Az összesítés során egyértelműen kiemelendő, hogy a szolgáltatásokat minden szempontból magas színvonalúnak ítélik meg az ellátottak. A sok pozitív válasz mellett a „gyengébb” értékelést az étkeztetés szolgáltatása kapta, ahol megjelentek negatív kritikák is (pl. többen jelezték, hogy rossz az étel minősége és mennyisége, mely nem a szolgáltatásra vonatkozik, független tőle). Az ötfokú skálán azonban mindenhol 4 egész felett volt az átlag, ami a többi magas átlagtól elkülönítve is kiemelkedőnek számít.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban elégedettségi kérdőíveket évente készítenek, ezen kívül a nappali ellátások esetében véleményláda van kihelyezve, de üzenőfüzetben is jelezhetik észrevételeiket az ellátottak és/vagy hozzátartozóik. A támogató szolgálatnál kérdőíves formában név nélkül adhatja le válaszáat zárt borítékban az, aki szeretné. A közép-súlyos részlegben szülői értekezleten a szülők véleményének kikérése történik.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék esetében a 2018. októberben indult konzultáció célja feltérképezni a bölcsődék adottságait és elkészíteni azt a problématerképet, mely egyfajta sorvezetőként szolgálhat a rekonstrukciós munkák ütemezésekor. Az önkormányzat célja az, hogy a szülők elvárásait és az önkormányzat költségvetési lehetőségeit összehangolja és a szolgáltatásokat a XXI. század pedagógiai és infrastrukturális követelményeihez igazítsa. A kérdőívek kitöltésére (anonim módon) és a kihelyezett gyűjtőládákba történő bedobására november 30-áig volt lehetőség.

✓ *a gyermekjogok, az ellátotti jogok és a munkavállalók érdekeinek figyelembe vételével a felmerülő igényekre adekvátan reagáló szolgáltatási paletta és támogatási rendszer biztosítása*

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata felmérést készített 2016 tavaszán - kérdőíves kutatás formájában - a kerületi általános- és középiskolás diákok körében a gyermekjogokról, melynek eredményeképpen megállapításra került, hogy a gyermeki jogok védelme kapcsán a szülők és tanárok edukálására van szükség. Az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve továbbra is indokolt és szükséges előadásokat tartani a témáról osztályfőnöki órákon és szülői értekezleteken. A gyermeki jogok ismertetése és az edukáció mellett a személyes tapasztalatokon alapuló tréningek szervezése is segít az információk elmélyítésében.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2016. szeptember 23-i ülésén fogadta el a Gyermekjogi Stratégiát, amely a gyermekek és fiatalok, az Óbuda-Békásmegyer Ifjúsági Önkormányzat, az Önkormányzat intézményei, a gyermekekkel foglalkozó szakemberek, a rendőrség, a gyermekjogi képviselő, valamint a helyi civil szervezetek bevonásával készült el.

A III. kerületi önkormányzat számára mindig is fontos volt a családalapítás előtt állók és az itt élő családok megsegítése. A kerület szolgáltatásai, rendezvényei, kiterjedt szociális ellátórendszere, kulturális- és sportprogramjai mind azt a célt szolgálják, hogy a III. kerület vonzó legyen a családok számára.

A kerületi újszülöttek családja számára 20.000 Ft értékű vásárlási utalvány és magazin-előfizetést biztosít az önkormányzat.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben:

- a gyermekek felügyelete a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermek számára is megoldott (időszakos gyermekfelügyelet) 8 és 16 óra között a bölcsődékben,
- az önkormányzat 11 bölcsődéje közül 2-ben „Játzócsoporthoz” szolgáltatást üzemeltet, amely alkalmas a gyermekek bölcsődébe való beszoktatására és a szülőknek a tapasztalataik megosztására, a szülői szerep erősítésére,

- a szülőknek lehetőségük van szülő-gyermek kötődési problémával kapcsolatos konzultációra szakember segítségével,
- a Sajátos Nevelési Igényű és Beilleszkedési/Tanulási /Magatartászavaros gyermekek számára is biztosított a bölcsődei szülőcsoportos beszélgetések a pedagógiai szakszolgálat pszichológusa segítségével,
- humánkineziológia országosan egyedülálló, az izomtónust mozgásterápiával rehabilitálja,
- hármassikrek születése esetén napi szinten kisgyermeknevelő segít a családnak
- sósobák kerültek kialakításra 8 telephelyen, ahol a gyermekek játszva gyógyulhatnak, erősíthetik immunrendszerüket.

A kerületi eltérő fejlődésű gyermekek ellátásának hatékony megszervezése érdekében 2018. januártól 5 évre együttműködési megállapodás megkötésére került sor a Budapesti Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika Alapítvánnyal.

A Családok és Gyermekek Átmeneti Otthonának udvara gyermekbarát, az Otthonokban foglalkoztató- és játszószooba, gyermeksarok került kialakításra. A csecsemőgondozáshoz szükséges eszközök is biztosítottak.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata 2017-ben “Családbarát hely” lett, majd 2018-ban a Családbarát Önkormányzat Díjat is kapott (lásd. 6.2 pont).

Óbuda-Békásmegyer Ifjúsági Önkormányzata aktívan részt vesz a kerület fiataljainak életében, helytörténeti vetélkedőket szervez; „Hangolj rá” címmel lehetőséget biztosít a középiskolás fiatal tehetségeknek, hogy hangversenyen bemutatkozzanak az Óbudai Társaskörben; Magyar filmek megismertetése céljából filmklubokon vehetnek részt a tinédzserek, ahol találkozhatnak a film rendezőjével, forgatókönyv írójával, színészeivel; sportvetélkedők alkalmával összemérhetik sportteljesítményüket is.

A munkavállalók esetében is folyamatosan megvalósul az érdekeik figyelembe vétele, illetve az azokra történő adekvát válaszok kidolgozása. Az ösztönzési rendszer elemei két nagy csoportra oszthatók: javadalmazás (közvetett/közvetlen kompenzáció) és a nem anyagi kompenzáció.

Például:

- elismerés – Polgármesteri dicséret adományozása, Intézményvezetői dicséret adományozása
- fejlődési lehetőség – újabb diploma megszerzésének támogatása
- dolgozói lakáspályázat
- kerékpárral történő munkába járás támogatása (kerékpárokat biztosítanak azoknak a kollégáknak, akik nem rendelkeznek saját kerékpárral, ezeket a járműveket karbantartják és évente szervizelik is, továbbá napi 400 Ft - de maximum havi 8.000 Ft - étkezési utalványt kapnak a ténylegesen és igazolt módon kerékpárral munkába járó munkatársak)
- sport- és szabadidős tevékenységek, egészségmegőrző programok támogatása
- aktív részvétel lehetősége a teljesítményértékelésben és az egyéni követelményrendszer meghatározásában

✓ *a szakmai munka színvonalának megőrzése, dolgozók szakmai tudásának szinten tartása, fejlesztése, továbbképzéseken és konferenciákon történő folyamatos jelenlét*

2016-2018-ben is részt vettek az intézmények munkatársai több szakmai konferencián, meghallgatva az új és tervezett jogszabályokat, a bevezetésre kerülő új vezetőképzési rendszert, de rendszeresen szerveznek az intézményekben belső továbbképzéseket is.

Az elmúlt évek „jelentősebb” konferenciái, fórumai, szakmai műhelyei:

- Idősek Európa Háza Alapítvány: Változások az Idősellátásban! Méltósággal megöregedni!
- EMMI-SZGYF: 20 éves a Gyermekvédelmi Törvény programsorozat
- EMMI: „Szociális ágazati konzultáció 2018.: Megújulás-Felkészültség-Minőség”
- SZOSZAK Konferencia (2017): Hogy is van ez? Jövőképünk 2018-2022.
- SZOSZAK Konferencia (2018): „Hogy is van ez? – Hol a határ?”
- SZIME XVIII. Nemzetközi Konferenciája 2016. „Generációk közötti együttműködés a szociális ellátásban”
- SZIME XIX. Nemzetközi Konferenciája 2017. „A szociális ellátórendszer jelene és jövőképe”
- SZIME Konferencia (2018): XX. NEMZETKÖZI konferencia
- MACSGYOE Konferencia (2016): "Gyermekeink védelmében"
- MACSGYOE Konferencia (2017): „Innovációk a szabályozásban- innovációk a szolgáltatásokban"
- MACSGYOE Konferencia (2018): „A múlt diktálja a jövőt”
- Idősellátás budapesti és Pest megyei hálózati műhelymunka találkozói
- ÓCST több szakmai napot tartott, melyre más kerületeket is meghívott

2018. nyarán szociális vezetőképzésen vett részt az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ intézményvezetője.

A szakmai tudás szinten tartását és fejlesztését a továbbtanulás, újabb diploma megszerzésének támogatásával is segítették az intézményekben. Többen szereztek új szakképesítéseket (példálózó jelleggel) az elmúlt 2,5 évben:

- Károli Gáspár Református Egyetem és a SOTE mentálhigiénés szakán
- ZSKE kommunikáció-és média tudomány szakán
- ELTE-TÁTK szociális minőség menedzser szakán

✓ *a dolgozók munkájának elismeréseként az önkormányzat által biztosított bérkiegészítés (egyéb juttatások) garantálása*

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának Képviselő-testülete - a 2017. évi költségvetésben - a szociális intézményekben dolgozók bérének 30%-os önkormányzati pótlék megállapításáról döntött a központi bérrendezésig. Bár a minimálbér és a garantált bérminimum évenkénti emelése folyamatosan javít a dolgozók anyagi helyzetén, nagyon fontos lenne a szociális ágazatban is jelentős béremelés és a bértábla korrigálása.

Az Önkormányzat az elmúlt években bevezetett intézkedéseivel erkölcsileg is igyekszik kifejezni elismerését a szociális terület mellett elkötelezett munkavállalók iránt.

Április 21-e a Bölcsődék Napja, November 12-e a Szociális Munka Napja. Ez utóbbi jeles napon ünnepséggel egybekötött Polgármesteri és Intézményvezetői dícséret átadására kerül sor, amellyel az ágazatban dolgozó, kiemelkedő teljesítményt nyújtó és példamutató kollégák munkáját köszönjük meg.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata támogatja a kerékpárral történő munkába járást (lásd fentebb részletezettek szerint).

Természetben nyújtott támogatás az Óbudai Egyesített Bölcsődékben a kisgyermeknevelők, dajkák és valamennyi ott dolgozó számára, hogy a napi étkezést (reggeli, ebéd) térítésmentesen vehetik igénybe, a többi intézményi dolgozó pedig havi 8.000 Ft értékű étkezési utalványban részesül.

✓ *intézményi szintű supervíziók, csapatépítő tréningek szervezése*

A supervízió több intézményben rendszeres.

A mindennapi munka rutinját megtörve, a kikapcsolódásra, a feltöltődésre lehetőség az úgynevezett „Rekreációs Nap”, amely az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban és az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban dolgozó kollégák egészségvédelmét garantálja.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményben a munkahelyi légkör megtartásának és javításának érdekében különböző szabadidős programokat, kirándulásokat szerveznek (pl. szakmai nap, ún. kihelyezett vezetői értekezletek). A csoportos, több telephelyet is érintő kirándulás, közös program összekovácsolta a munkatársakat, új oldalukról ismerhették meg a másikat; oldott, közvetlen beszélgetésekre került sor közöttük. A közös élmények közelebb hozták a kollektíva tagjait, a puszta munkahelyi kapcsolaton túl kialakult egy szorosabb együttműködés.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben a Bölcsődék Napja alkalmából szakmai értekezletet tartanak és a vezetők részére csapatépítő kirándulásokat szerveznek.

✓ *az intézmények fejlesztésére, korszerűsítésére, kapacitásbővítésére pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon való részvétel*

2016. szeptember 1-től kapacitásbővítés történt az Óbudai Egyesített Bölcsődékben, így a férőhely 920-ról 958-ra emelkedett. Ez összesen 11 bölcsődei telephelyen 73 csoportot jelent.

Nagyobb felújítás 2017-ben a korai fejlesztés bázisát alkotó Kerek Bölcsődében valósult meg, az IKEA VELED KÖZÖSEN pályázaton nyert 2.500.000 Ft értékű berendezés 2-2 csoportszoba teljes körű bebútorozását tette lehetővé, ezzel egyidejűleg a telephelyen a szükséges felújítási munkák is megtörténtek. Sikeres pályázati döntés ételmében férőhelybővítés is várható, a már meglévő gondnoki lakásból gyermek csoportszoba, fürdő-átadó kerülne kialakításra.

A Medgyessy Bölcsőde - ahol a Gézengúz Alapítvány is működik - a '70-es években épült, azóta jelentősebb átfogó felújításon nem esett át. Ahhoz, hogy a működés hosszútávon biztosítható legyen, az épület teljes felújítása elengedhetetlenné vált, melyhez az önkormányzat a 2017. évi

költségvetéséből bruttó 196.000.000 Ft összeget biztosított. A munkálatok 2017. július végén kezdődtek, melynek során megújult az udvar, lecserélték a radiátorokat, hőszigetelő elemeket építettek be és nyílászárócseré történt. Ezen túl a bölcsőde csoportszobái és kiszolgáló helyiségei mellett az alapítvány által használt épületrész is teljes felújításon esett át. A belsőépítészeti átalakítás során kedvezőbb elrendezést kaptak a különböző funkciójú szobák, melyeket korszerű padlófűtéssel láttak el. Megújultak a beépített bútorok és a világítás korszerűsítésével együtt az elektromos hálózat is.

Vízorgona 1 Bölcsődében: 2018. szeptembertől megújult tárgyi feltételek fogadták a gyermekeket (kültéri nyílászárók cseréje, tetőszigetelése, az épület homlokzatának és lábázatának szigetelése és színezése, továbbá a játszóudvar kerítésének felújítása, füvesítése földcserével, sószoa kialakítása történt).

2017. őszére elkészült a Derűs Alkony Gondozóház felújítása, a munkálatok során kicserélték a nyílászárókat, akadálymentesítették a főbejáratot, valamint megújult a terasztető. Az 55 millió forintos beruházási költség egy részét a Nemzetgazdasági Minisztérium által kiírt pályázaton elnyert összeg fedezte.

2017 elején fejeződött be a Családok Átmeneti Otthona teljes körű felújítása. Az önkormányzat közel 100 millió forintos beruházása lehetővé tette az épület homlokzatának megújítását, a nyílászárók cseréjét, az otthon festését és mázolását, a lakószobák szerkezeti-műszaki korszerűsítését, a tűzhelyek és konyhabútorok cseréjét és a kertrendezést.

Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft által működtetett, az Európai Unió által támogatott, EFOP 1.9.2. – VEKOP-16-2016-00001 sz. kiemelt projektben (MONTÁZS) vesz részt, amely a fogyatékosságból adódó igényekre reagáló hiánypótló szolgáltatásokat hozott létre információs csomópont kialakításával, a szolgáltatási feltételek javításával, a folyamatos naprakész és releváns információk biztosításával a fogyatékos személyek és családtagjaik számára. Ezt a munkát 2 munkatárs segíti (az ő bérük fedezete pályázati forrásból biztosított). A Fogyatékos Tanácsadói Pont 2018. április 1-től működik az intézmény keretein belül.

Az EMMI javaslatára jó gyakorlati helyszín lett az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ, köszönhetően annak, hogy a 2018. januárban beadott pályázatok közül kiválasztották a 10 legjobbat, melybe az intézmény is bekerült.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban 2017-ben kis értékű tárgyi eszközök cseréje történt (mikrohullámú sütő, mobiltelefon, számítógép monitor), 2018-ban az ÓVN Zrt. alvállalkozóinak kivitelezésével a fogyatékos személyek nappali egységében belső felújításra került sor, amelynek keretében minden helyiség festése, burkolatcsere, ablakcsere, bútorcsere történt és új konyhabútort szereltek a háztartástanterembe, illetve klíma is beépítésre került. A HungaroControl Zrt. által kiírt pályázatból pihenő kert kialakítása történt az udvaron, továbbá árnyékoló került a terasz fölé és az ablakok elé.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ 2018-ban elnyerte az FSZK által meghirdetett pályázatot, melynek címe „Megváltozott munkaképességű személyek munkaerőpiaci integrációját elősegítő programok támogatása”- FOGLALKOZTATÁS 2018 B komponens.

A projekt ideje 2018. április 1-től 2019. június 30-ig tart. Célja a középsúlyos értelmi fogyatékosok foglalkoztatásának innovációja, új termékek előállítása, ügyességi fa játékok fejlesztése, kipróbálása köznevelési intézményekben.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület 2018-ban ismételten megújította együttműködési megállapodását az intézménnyel. Így továbbra is tudnak biztosítani az ellátottak számára tartós élelmiszer adományokat.

✓ *innovatív modellek felkutatása, megismerése és beépítése a mindennapi munkába*

Az intézmények fejlesztése és az innovatív modellek több ponton kapcsolódnak: lásd előző pontban részletezett ÓCST MONTÁZS-projekt, Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ jó gyakorlati helyszín.

✓ *az óbudai pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz források biztosítása*

A Fischer Ágoston Szociális Program elfogadásával összhangban, az ágazatot érintő helyi önkormányzati rendeletek is módosításra kerültek, amelyek a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz kapcsolódó támogatási összegek emelését, illetve jövedelemhatárok változtatását célozták:

- A szociális tanulmányi ösztöndíj 7.000 Ft-ra emelése a kitűnő tanulók esetében.
- Az óbudai betegápolási díj összegének növelése 2017. október 1-től 28.500 Ft-ra
- Az óbudai gyógyszer támogatás kiterjesztése gyógyászati segédeszközök vásárlására is.
- Az óbudai lakhatási támogatás 1.000 Ft-tal történő emelése előrefizetős mérőkészülék esetén.
- A rendszeres hátralékkezelési támogatás jogosultsági körének bővítése és az együttműködés feltételeinek egyszerűsítése.
- Az egyösszegű hátralékkezelési támogatásnál a jövedelemhatárok emelése 71.250 Ft, illetve 62.700 Ft-ra.
- A sérült gyermekek fejlesztésére szolgáló támogatás vonatkozásában jövedelemhatár emelés.
- Az újszülöttek számára nyújtott támogatás összegének emelése 20.000 Ft-ra.

✓ *az ágazatot érintő helyi rendeletek folyamatos aktualizálása, harmonizálása a magasabb szintű jogszabályokkal a helyi szükségletek figyelembevételével*

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata folyamatosan figyelemmel kíséri az ágazati jogszabályok változását, rendeleteiben szabályozza a hatáskörét érintő rendelkezéseket.

✓ *a civil szervezetekkel a jó kapcsolat és együttműködés folyamatos erősítése, fenntartása*

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének 9/2009. (III.30.) önkormányzati rendelete Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat és a kerületi civil szervezetek kapcsolatrendszerének egyes kérdéseiről és az egységes pályázati-támogatási rendszerről

kimondja: „Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata elismeri és megbecsüli a civil szervezeteknek a helyi közügyek, közszolgáltatások területén végzett munkáját, valamint partneri kapcsolatok kialakítására és megőrzésére törekszik a kerület lakosságának önszerveződő közösségeivel.” Az önkormányzat évről évre anyagi támogatást nyújt a kerületben működő civil szervezeteknek, szoros együttműködés jellemzi a velük folytatott munkát. A civil szereplők állandó meghívottjai a kerekasztaloknak, fórumoknak, ahol személyesen is elmondhatják fejlesztési terveiket, javaslatukat.

2017 decemberében került sor az önkormányzati rendezvények egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosításáról szóló stratégiai együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírásra 4 fogyatékos szervezettel.

A Motiváció Alapítvánnyal és a Budapesti Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika Alapítvánnyal együttműködési megállapodás került aláírásra (5 évre).

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testülete 2005 szeptemberében Fischer Ágoston Óbudai Szociális Díjat alapított, melynek odaítélése és átadásának módja a Fischer Ágoston Óbudai Szociális Díj alapításáról és adományozásának rendjéről szóló 32/2005. (IX.6.) rendeletében került szabályozásra. A rendelet 1. § (2) bekezdése szerint:

„A díj adományozható mindazoknak a kiemelkedő tevékenységet kifejtő természetes személyeknek, csoportoknak (szervezeteknek vagy intézményeknek), akik Óbuda-Békásmegyer szociális ellátásainak, szolgáltatásainak fejlődéséhez, valamint a hátrányos helyzetű lakosai életminőségének javításához kimagasló teljesítménnyel vagy életművükkel hozzájárultak.”

A díj évenként, a „Szociális Munka Napján”, ünnepélyes keretek között kerül átadásra.

Fischer Ágoston Óbudai Szociális Díjat kapta

2016-ban a Szent Erzsébet Karitás Szenvedélybeteg-segítő Lelki Központ a III. kerületben élő szenvedélybetegséggel küzdő személyek segítése, támogatása érdekében kifejtett odaadó munkájáért;

2017-ben a Budapest III. Kerületi Csillagház Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény a közel fél évszázados III. kerületi működése során a mozgáskorlátozott, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tanításáért, életminőségének javításáért, valamint a családok mindennapjainak megsegítéséért végzett elkötelezett és kiemelkedő munkájáért;

2018-ban dr. Jászberényi József (Milton Friedman Egyetem Kommunikáció és Művelődéstudományi Tanszék felnőttképzési igazgatója) az Óbuda-Békásmegyeren élő idősek képzése és ezzel együtt a szociális jóléte érdekében kifejtett geronto-educációs tevékenysége alapján, a területen végzett elkötelezett és kiemelkedő munkájának elismeréseként.

✓ *a Szociális Kerekasztal évenkénti ülésezése*

Az Óbudai Szociális Kerekasztal ülésére 2017-ben és 2018-ban is sor került.

✓ *a Szociálpolitikai Koncepció kétévenkénti felülvizsgálata*

A Képviselő-testület a 2016. június 17. napján tartott ülésén, a 383/2016.(VI.17.) számú határozatával fogadta el Óbuda-Békásmegyer Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját, a felülvizsgálati dokumentum 2018-ban elkészült.

✓ *Óbuda-Békásmegyer Gyermekjogi Stratégiájának elkészítése*

A Gyermekjogi Stratégia a gyermekek és fiatalok, az Óbuda-Békásmegyer Ifjúsági Önkormányzat, az Önkormányzat intézményei, a gyermekekkel foglalkozó szakemberek, a rendőrség, a gyermekjogi képviselő, valamint a helyi civil szervezetek bevonásával készült el. A dokumentum a Képviselő-testület 2016. szeptember 23-i ülésén került elfogadásra.

✓ *a kerületi koncepciókkal összhangban történő szociálpolitika megvalósítása*

A Képviselő-testület 2017. szeptember 29-i ülésén tárgyalta a Fischer Ágoston Szociális Programot és annak végrehajtásával összefüggő döntéseket.

Rövid távú célok (1-2 év):

A családok és gyermekek érdekében:

- *a munkacsoportok szakmai identitásának megerősítése (feladatkörök, határok, kompetenciák)*

továbbra is tervek között szerepel

✓ *az ellátásokhoz kapcsolódó adminisztráció, dokumentáció áttekintése, pontosítása, felülvizsgálata, jogszabályoknak megfeleltetése*

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban megvalósult ez a cél, ennek érdekében belső protokollokat dolgoztak ki és továbbra is folyamatos az adminisztráció fejlesztése.

✓ *informatív, folyamatosan frissülő honlap létrehozása*

Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ 2018-ban létrehozta a saját honlapját, illetve 2018 óta minden önkormányzati fenntartású intézmény saját facebook oldalt is üzemeltet.

✓ *a kerületben élő kamaszgyerekek szabadidős tevékenységének bővítése*

Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ szorosan együttműködik civil szervezetekkel (pl. Jövőbarát a Fiatalokért és Gyermekekért Egyesület) annak érdekében, hogy az érintett csoportoknak minél szélesebb körű programot kínáljanak, illetve saját prevenció programjaikat bővítik, nyári táborokat szerveznek.

✓ *a bölcsődei szolgáltatások rugalmas biztosítása (pl. férőhelybővítés, speciális szolgáltatások, a csoport funkciójának változtatása)*

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék férőhelyei a vizsgált időszakban 920-ról 958-ra bővültek, a játszócsoportok kihasználtsága folyamatos, a szolgáltatások típusa, gyakorisága (pl. humánkineziológia, fejlesztő programok) illeszkedik a szülők elvárásaihoz.

2018. szeptemberében pályázati felhívás jelent meg „Bölcsődei fejlesztési program” címen, melynek keretében a települési önkormányzat tulajdonában lévő bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatására nyílt lehetőség. A pályázat fő célja a bölcsődei férőhelybővítés. A szakmai előkészítő munka keretében több telephely megvizsgálásra került. A bölcsődék iránti igény a belső óbudai részeken jelentősebb, nem csak a helyben lakó gyermekek növekvő száma miatt, hanem azért is, mert a belvárosi munkahelyekből fakadóan több szülő is inkább ezeket a bölcsődéket választja. Műszaki szempontból a leginkább felújításra szorul a Solymár Bölcsőde, amely alkalmas férőhelybővítésre is, így ennek az ingatlannak a fejlesztésével indult az Önkormányzat a pályázaton. A meglévő épületben jelenleg 80 fő bölcsődei és 110 fő óvodai férőhely található. Előzetes tervek szerint - a fejlesztés által - az épület 2 db csoportszobával (28 férőhellyel) és az ezt kiszolgáló helyiségekkel bővülne.

Szintén a Solymár Bölcsődét érintően - a Képviselő-testület 383/2018.(VI.22.) számú határozata alapján - az Önkormányzat 2018. július 23-án pályázatot nyújtott be az „Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása” felhívásra, ahol a konyhatechnológia modernizálása, a konyhai terület bővítése, valamint energiamegtakarítás eredményező fejlesztések kerültek fókuszba. A pozitív döntés eredményeképpen az Önkormányzat 39.970.198 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült, amelynek felhasználási határideje 2020. december 31.

Az Egészséges Budapest Program keretében felújítással érintett Csobánka téri szakrendelő épületének ideiglenes bezárása miatt a Víziorgona 8 Bölcsőde helyén egészségügyi alapellátási intézményi telephely kerül kialakításra, ami miatt a bölcsődei csoportok kihelyezése szükséges (tervek szerint 2019. szeptemberig). A Víziorgona 8 Bölcsődében a 10 csoportszobában jelenleg 8 db bölcsődei csoport működik, az épület kiürítése az alábbiak szerint valósítható meg:

a Medgyessy Bölcsődébe, a Víziorgona 1 Bölcsődébe és a Szerűskert Bölcsődébe költöztethetők át a csoportok úgy, hogy a jelenlegi kapacitások változatlanok maradnak.

✓ *a Családok Átmeneti Otthona esetében a teljes körű felújítás*

2017 elején fejeződött be a Családok Átmeneti Otthona teljes körű felújítása. Az önkormányzat közel 100 millió forintos beruházása lehetővé tette az épület homlokzatának megújítását, a nyílászárók cseréjét, az otthon festését és mázolását, a lakószobák szerkezeti-műszaki korszerűsítését, a tűzhelyek és konyhabútorok cseréjét és a kertrendezést.

✓ *a jelzőrendszer megerősítése*

A járási jelzőrendszeri tanácsadó bevonásával a jelzőrendszer megerősítésére sor került.

✓ *erőteljes nyitás a III. kerületben működő társintézmények, alapítványok, egyházi és civil szervezetek irányába, az információáramlás javítása, tapasztalat megosztás*

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata nyitott az új, innovatív megoldások iránt, ennek egyik tanúbizonysága, hogy folyamatosan keresi annak a lehetőségét, hogy a kerületben működő civil szervezeteket bevonja a döntés-előkészítő folyamatokba, a tapasztalataikra, észrevételeikre, javaslataikra építve. Legutóbb az Óbudai Szociális Kerekasztal 2018. december 11-i ülésén mutatkoztak be a Három Királyfi, Három Királynő Mozgalom óbudai csoportjának tagszervezetei.

Két civil szervezettel is együttműködési megállapodás megkötésére került sor:

- a Budapesti Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika Alapítvánnyal és
- a Motiváció Alapítvánnyal.

A rendszeresen tartott egyéb fórumok is ennek a célnak a megvalósulását szolgálják (pl. ÁSZER, Idősek Tanácsa, KEF).

✓ *hangsúlyosabb közösségfejlesztési tevékenység, folyamatos szükségletfelmérés, rugalmas alkalmazkodás*

Óbuda-Békásmegyer Városfejlesztő NKft. a szakmai szervezetek javaslatait, valamint a lakossági igényeket is magába foglaló koncepcióterveket készít. A közösségi tervezés célja az, hogy az adott terület értékeinek megóvása mellett olyan fejlesztési terv szülessen, ami funkcionálisan és arculatában is illeszkedik a környéken élők elképzeléseihez. A szakemberek maximálisan figyelembe veszik a lakosság részéről érkező véleményeket és tematikus alkalmakon lehetőség adódik hozzászólásokra, ötletelésekre.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a kerület egész lakosságra kiterjedő konzultációk folytat, illetve folyamatosan kapcsolatot tart az itt élő polgárokkal, az ellátást igénybe vevőkkel, valamint az intézményvezetőkkel, a civil és egyházi szervezetek képviselőivel, munkatársaival. A fórumokon, kerekasztal üléseken, tanácskozásokon elhangzottak formálják, alakítják a helyi szociálpolitikát, ezzel összhangban készülnek az ágazatot érintő koncepciók és rendeletek.

• *a mediátor-kapcsolatügyeleti csoport megerősítése*

továbbra is tervek között szerepel

✓ *a sajátos nevelési igényű kisgyermekek ellátása során a megkésett beszédfejlődés problémájának megoldására a beszédindítás segítségével kompetens szakember jelenlétének biztosítása*

Az Óbudai Egyesített Bölcsődékben mozgással kísérve mondókákat, népdalokat hallgathatnak, tanulhatnak, hangszerekkel ismerkedhetnek a gyermekek és szüleik az „Élő népzene a bölcsődében” elnevezésű program keretében. „A virágzáshoz fontos a korai vetés” címet is kaphatná ez a foglalkozás, hiszen a népzene hallgatása pozitívan befolyásolja a kisgyermek anyanyelvi fejlődését és a beszéd indulását, továbbá a mozgást és a koordinációt.

✓ új munkaerő-piaci szolgáltatás bevezetése az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban

„BEINDÍTÓ TEA,- és KÁVÉHÁZ” álláskeresőknak és változtatóknak. Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ szakemberei motivációs technikákkal ötvözik a klasszikus álláskeresői stratégiákat. Egy finom kávé/tea mellett a legújabb álláskeresői trükkökről- technikákról, az ütős önéletrajz és motivációs levél megírásáról, a kommunikációs és önbizalom erősítő technikákról, az aktuális munkaerőpiaci trendekről és kihívásokról kaphatnak naprakész információkat a résztvevők.

A Motiváció Alapítvánnyal kötött együttműködési megállapodás is ennek a célnak a megvalósulását szolgálja.

A „Szociális városrehabilitáció megvalósítása Békásmegyeren” című, a VEKOP-6.2.1-15 kódszámú felhíváshoz kapcsolódó projektnek is részét képezi a programba bekapcsolódók munkaerőpiaci helyzetének javítása (személyre szabott tanácsadások és képzések kidolgozása).

A szenvedélybetegek ellátása kapcsán:

✓ nappali ellátás megszervezése (pl. civil szervezettel kötött együttműködési megállapodás útján)

A nappali ellátás megszervezése érdekében több lépést is tett az önkormányzat:

- áttekintésre került a fővárosban a szenvedélybetegek nappali ellátást végző szolgáltatók köre,
- többször sor került az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ intézményvezetőjével és munkatársaival egyeztetésre a szolgáltatásbővítés lehetőségeinek megvitatása érdekében,
- kapcsolatfelvétel történt a kerületi pszichiátriai szakgondozóval, pszichiátriai betegek közösségi ellátást végző civil szervezetekkel az ellátási igények felmérése kapcsán.

A fogyatékos személyeknek nyújtott szolgáltatások körében:

✓ szociális foglalkoztatás lehetséges finanszírozási forrásainak felkutatása 2017-től

Az Szt. módosításának következtében 2017. március 31-ével a szociális foglalkoztatás (munka-rehabilitáció, fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás) megszűnt, ezzel egyidejűleg 2017. április 1-től új szolgáltatási formaként jelent meg a fejlesztő foglalkoztatás, amelyhez támogatás igényelhető a központi költségvetésből (a szolgáltatás befogadása és állami támogatása pályázati úton történik, a pozitív döntést követően finanszírozási szerződés kerül megkötésre az SZGYF-fel). A szolgáltatás az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ kereti között biztosított, amelyhez 2017. évben: 44.500.295 Ft, 2018. évben: 58.306.560 Ft összegű működési támogatást kapott az Önkormányzat.

- a Játékműhely I-II. és a varroda felújítása

A Játékműhely I-II. műhelyek felújítása megtörtént, a varroda felújítása továbbra is szükséges.

- az akadálymentes zuhanyozó létesítése, valamint a Támogató Szolgálat gyógyászati segédeszközei számának és választékának bővítése, a kölcsönzési rendszer kiterjesztése

továbbra is tervek között szerepel, a kölcsönzési rendszer kiterjesztése inadekvát céllá vált

- ✓ egy olyan támogató rendszer kialakítása, ami a fogyatékoság megállapításától segíti a családokat komplex rendszerben az érintett területek együttműködésével

Fogyatékos információs és koordinációs pont működik az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban.

Az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban havi rendszerességgel szervez szülő klubot középsúlyos értelmi sérült ellátottak szülei számára.

Az idősellátás területén:

- ✓ az idősek klubja intézmény megőrzése

Az óbudai intézmények magas színvonalon végezték/végzik feladataikat, a Kormány és az ágazat vezetői továbbra is fontosnak tartják, hogy jogszabályi szinten megjelenjen az idősek klubjainak fenntartók felé fennálló kötelezettsége.

- ✓ III. sz. házi segítségnyújtó szolgálat létrehozása

A III. számú Házi Segítségnyújtó Szolgálat 2016. június 1-én megkezdte működését a 1033 Budapest, Harang u. 1. szám alatt (engedélyezett és befogadott férőhelyek száma: 90 fő).

- ✓ a nyugdíjasházi ellátás szabályozása (a szolgáltatások tartalma és finanszírozási követelményei)

A Képviselő-testület a 2016. június 17-i ülésén elfogadta az önkormányzat tulajdonában álló egyes vagyontárgyak bérbeadásáról szóló 9/2015. (II.16.) önkormányzati rendelet módosítását, ennek keretében szabályozásra került a nyugdíjasházakban az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény által térítésmentesen, továbbá térítés ellenében nyújtandó szolgáltatások köre.

- ✓ az önként vállalt feladat, az otthoni szakápolás színvonalának javítása érdekében újabb gyógytornászok alkalmazása

A Képviselő-testület a 2017. február 23-i ülésén jóváhagyta az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményben az 1 fő gyógytornász státusz bővítést 2017. március 1-től.

- ✓ a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás lehetséges finanszírozási forrásainak felkutatása 2017-től

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása állami feladat. A szolgáltatás az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény kereti között biztosított, amelynek finanszírozásához az SZGYF-fel kötött megállapodás keretében kap támogatást az Önkormányzat, ennek összege 2017-ben és 2018-ban is 1.533.200 Ft volt.

- a gondozottak mentális egészségének megőrzésére szükség lenne egy mentálhigiénés munkatárs aktív jelenlétére

továbbra is tervek között szerepel

Hosszú távú célok (3-5 év):

A fogyatékos személyeknek nyújtott szolgáltatások körében:

- férőhelybővítés a halmozottan fogyatékos személyek érdekében, új telephely létesítése, átmeneti otthon kialakítása

A felmerülő igények és a központi költségvetés, valamint önkormányzati makrogazdasági környezet figyelembe vételével ezeknek a céloknak a megvalósítása nem tűnik reálisnak és racionálisnak. A meglévő szolgáltatások színvonalának megőrzése jelenleg prioritást élvez a fentebb megjelölt elképzelésekhez képest.

- ✓ akadálymentes tornaterem létesítése

továbbra is tervek között szerepel

Az idősellátás területén:

- új idősek klubja létesítése az Aquincumi lakótelepen, mert a 80-as években ide költözött lakosok jó része nyugdíjas korúvá vált, ők is szeretnék a lakókörnyezetükben igénybe venni a szociális szolgáltatásokat

továbbra is tervek között szerepel

- a demens nappali ellátás megszervezése speciális, kis létszámú klub formájában, illetve rövid időszakos felügyelet biztosítása

továbbra is tervek között szerepel

- a Derús Alkony Gondozóház kapacitásának bővítése a várólista csökkentése érdekében

továbbra is tervek között szerepel

6.2 További eredmények, díjak

A 2016. II. félév és 2018. között eltelt időszakban számos, a 2016-os felülvizsgálat javaslataiban nem érintett fejlesztés is történt az újonnan keletkezett szükségletek kielégítése érdekében. Ezek közül sorolunk fel néhányat.

- Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata 2017-ben lett **„Családbarát hely”**, mely címet a Három királyfi, Három Kiráylány Mozgalom adományozta.
- 2018-ban a Nagycsaládosok Országos Egyesületétől vehette át a **Családbarát Önkormányzat** Díját.

A NOE által 2006-ban alapított díjjal azokat az önkormányzatokat ismerik el, amelyek intézkedéseikkel, támogatásaikkal, a gyermeknevelést megkönnyítve segítik az ott élő közösség életét. A családok mindennapjainak megkönnyítése nem pusztán az anyagi segítség mértékétől függ, hanem attól is, milyen a családok közérzete a lakókörnyezetben, mennyire válik valódi otthonná a terület a családok számára.

A díj odaítélésénél elsődleges szempont, hogy a Magyarországot és egész Európát sújtó súlyos demográfiai helyzetben a városvezetés milyen programokat indít azért, hogy a családok biztonságérzetét növelje és elősegítse a gyermekvállalási hajlandóságot. Az anyagi juttatások mellett kiemelt súllyal szerepelnek a szervezési kérdések, az odafigyelés, és hogy a település vezetése ne hivatalként, hatóságként, hanem ténylegesen a települést szolgáló testületként tevékenykedjen.

- Az FSZK Nonprofit Kft. TÁRS Projektje által nyújtott szakmai-módszertani támogatás egyik kiemelkedően fontos része a tudásmegosztás. Ennek egyik ága - elsősorban - a hazai követésre méltó példák, jól működő megoldások és gyakorlatok feltérképezése. 2017-ben az EMMI javaslatára **jó gyakorlati helyszíneként** az FSZK az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központ fejlesztő foglalkoztatását módszertani szempontból jó gyakorlati helyszínnak jelölte ki.
- Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ a **Fogyatékos-barát Munkahely**-re beadott pályázat bronz fokozatát nyerte el. Ennek értelmében 2 évig használhatják a logót és a továbbra is elkötelezettek megváltozott munkaképességű munkatársak alkalmazása iránt.

7. Ütemterv a tervek, feladatok végrehajtásához, szolgáltatások biztosításához

A jövőben is cél, hogy a jelenlegi magas színvonalú szociális ellátórendszer - a pénzbeli és természetbeni támogatásokkal, valamint a saját fenntartású intézmények által nyújtott kötelező és önként vállalt szolgáltatásokkal - tovább működjön, sőt fejlődjön. A törekvések részét képezi, hogy a kerületben működő civil és egyházi szervezetekkel való jó együttműködés továbbra is fennálljon.

A célcsoportok széles palettán mozgó igényeinek kielégítése kihívást jelent a mindennapi munkában, de az elkötelezett, magas szakmai színvonalú tudást felhalmozó munkatársak és a kollegiális kapcsolatok átsegítik őket a nehézségeken.

Ezekre az erőforrásokra támaszkodva kerültek meghatározásra a következő időszak tervei, feladatai.

Folyamatos és általános célok, feladatok:

- az intézményi szolgáltatásokat igénybevevő ellátottakkal és hozzátartozóikkal a jó kapcsolat, bizalmon alapuló kommunikáció és hatékony problémamegoldó képesség fenntartása;
- ellátotti (hozzátartozói) elégedettségi felmérés készítése;
- a gyermekjogok, az ellátotti jogok és a munkavállalók érdekeinek figyelembe vételével a felmerülő igényekre adekvátan reagáló szolgáltatási paletta és támogatási rendszer biztosítása;
- a szakmai munka színvonalának megőrzése, dolgozók szakmai tudásának szinten tartása, fejlesztése, továbbképzéseken és konferenciákon történő folyamatos jelenlét;
- intézményi szintű szupervíziók, csapatépítő tréningek szervezése;
- az intézmények fejlesztésére, korszerűsítésére, kapacitásbővítésére pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon való részvétel;
- innovatív modellek felkutatása, megismerése és beépítése a mindennapi munkába (pl. Kiválóság-modellek);
- informatív, folyamatosan frissülő honlap, facebook oldal működtetése, kommunikációs/PR munkatárs alkalmazásával;
- az óbudai pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz források biztosítása;
- az ágazatot érintő helyi rendeletek folyamatos aktualizálása, harmonizálása a magasabb szintű jogszabályokkal a helyi szükségletek figyelembe vételével;

- a civil szervezetekkel a jó kapcsolat és együttműködés folyamatos erősítése, fenntartása;
- a GDPR (Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete - általános adatvédelmi rendelet) alapelveinek megfelelő adatkezelés;
- a Kerületi fórumok ügyrend szerinti (pl. Szociális Kerekasztal évenként) ülésezése;
- a Szolgáltatástervezési Konceptió kétévenkénti felülvizsgálata;
- a kerületi koncepciókkal összhangban történő szociálpolitika megvalósítása.

Rövid távú célok (1-2 év):

a.) Pénzbeli és természetbeni támogatások körének bővítése

- gyermekes családok támogatása;
- fiatalok (fiatal házaspárok) részére biztosított támogatások;
- idősek életkörülményeinek javítása;
- álláskeresőkre történő segítségnyújtás;
- fogyatékkal élők részére nyújtott támogatások;
- szociálisan legrászorultabbak támogatása;
- lakhatási problémákkal küzdők támogatása;
- Szent Margit Kórház Krónikus belgyógyászati osztály térítési díjához nyújtott önkormányzati támogatás bevezetése (a III. kerületi bejelentett lakcímmel rendelkező beteg esetén a végleges intézményi elhelyezéséig, illetve maximum 3 hónapig).

b.) Humánerőforrás-gazdálkodással összefüggő intézkedések fókuszba helyezése a magas szintű intézményi szolgáltatások megőrzésének érdekében

- munkavállalók körében elégedettség-felmérés készítése;
- a szociális munkások esetében megfigyelhető generációváltás segítése önkormányzati eszközökkel;
- az alapellátásban mutatkozó nagy fluktuáció, illetve szakemberek elvándorlásának megállítása óbudai életpályamodell kialakításával, fenntartásával;
- a nyugdíjas szakképzett munkatársak foglalkoztatási lehetőségének biztosítása;
- a vidéki dolgozók számára a lakhatás (szálláslehetőség, nővérszállás), illetve albérleti hozzájárulás biztosítása.

c.) Szolgáltatások fejlesztése

A családok és gyermekek érdekében:

- Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központban:
 - a munkacsoportok szakmai identitásának megerősítése (feladatkörök, határok, kompetenciák);
 - az ellátásokhoz kapcsolódó adminisztráció, dokumentáció áttekintése, pontosítása, felülvizsgálata, jogszabályoknak megfeleltetése;
 - a területben élő kamaszgyerekek szabadidős tevékenységének bővítése;
 - a mediátor-kapcsolatügyi csoport megerősítése;
 - további új munkaerő-piaci szolgáltatások bevezetése;
 - közösségi szépségssalon (kedvezményes áron igénybe vehető pl. fodrász szolgáltatás) elindítása;
 - szociális diagnózis bevezetése 2019.01.01-től;
 - Családi Közösségi Tér kialakítása;
 - a székhely bővítése a korábban gondnoki lakásként használt ingatlan felújításával, teamszoba kialakításával;
 - a gyermekek átmeneti otthona férőhely-kihasználtságának vizsgálata (pl. további ellátási szerződések kötése, készenléti díj emelése (jelenleg 1000 Ft/nap), jogszabálmódosítási kezdeményezés a 12 engedélyezett minimum férőhelyszám csökkentésének érdekében);
- Óbudai Egyesített Bölcsődékben:
 - a Makovecz Bölcsődében a gondozási térítési díj bevezetése (a magas fenntartási költségekre és kiemelkedő tárgyi és esztétikai környezetre tekintettel);
 - a Solymár Bölcsődében a konyhatechnológia modernizálása;
 - a Solymár Bölcsőde férőhelybővítése és egyéb kapacitásbővítés lehetőségeinek vizsgálata Belső Óbudán;
 - a sajátos nevelési igényű kisgyermekek ellátása során a megkésett beszédfejlődés problémájának megoldására a beszédindítás segítségével kompetens szakember jelenlétének biztosítása;
 - a bölcsődei szolgáltatások rugalmas biztosítása (pl. férőhelybővítés, speciális szolgáltatások, a csoport funkciójának változtatása);
- a jelzőrendszer további megerősítése;
- nyitottság a III. kerületben működő társintézmények, alapítványok, egyházi és civil szervezetek irányába, az információáramlás javítása, a tapasztalatok megosztása;

- hangsúlyos közösségfejlesztési tevékenység fenntartása, folyamatos szükségletfelmérés, rugalmas alkalmazkodás;
- a helyettes szülői gondozás megszervezése (pl. civil szervezettel kötött együttműködési megállapodás útján).

A szenvedélybetegek ellátása kapcsán fontos:

- nappali ellátás megszervezése (pl. civil szervezettel kötött együttműködési megállapodás útján).

A fogyatékos személyeknek és pszichiátriai betegeknek nyújtott szolgáltatások körében:

- Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban:
 - a varroda felújítása;
 - akadálymentes zuhanyozó létesítése;
 - a Támogató Szolgálat gyógyászati segédeszközei számának és választékának bővítése;
 - pszichiátriai betegek közösségi ellátásának megvalósítása;
 - komplex szűrővizsgálatok megszervezése;
 - szülőklub további megerősítése különös tekintettel az idősödő szülők mentálhigiénés támogatása céljából, valamint szakmai segítségnyújtás az esetleges tartós elhelyezési formák keresésében mind az idősellátás, mind a fogyatékos ellátás tekintetében;
 - a 2019-2020-as években a VEKOP-7.2.2-17-2017-00001 „Egészséges Közösséget Építünk” című projekt egészségfejlesztési és életmódváltást elősegítő programjaiba való bekapcsolódás, valamint az intézményben biztosított alapszolgáltatáson felüli szolgáltatások megvalósítása;
 - az intézmény megfelelő kommunikációja érdekében PR munkatárs alkalmazása 2019. január hónaptól.
- fogyatékos személyeket segítő támogató rendszer tovább fejlesztése, annak érdekében, hogy a fogyatékos megállapításától a családok komplex segítséget kapjanak az érintett területek rendszerszerű együttműködésének lehetőségével.

Az idősellátás területén:

- Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményben:
 - az idősök klubjainak továbbra is magas színvonalon történő működtetése;
 - a gondozottak mentális egészségének megőrzése érdekében szükséges egy mentálhigiénés munkatárs aktív jelenlétére;

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban kihelyezett készülékek számának növelése;
- 2019.01.01-től kommunikációs munkatárs alkalmazása.

„Szociális városrehabilitáció megvalósítása Békásmegyeren” című, a VEKOP-6.2.1-15 kódszámú felhíváshoz kapcsolódó feladatok:

- kb. 35 önkormányzati lakás korszerűsítése, energetikai szempontból történő felújítása;
- a programba bekapcsolódók munkaerőpiaci helyzetének javítása (személyre szabott tanácsadások és képzések kidolgozása);
- a család minden tagja számára változatos, sokrétű közösségi programok, csoportfoglalkozások és szolgáltatások biztosítása;
- a szenvedélybetegek és hozzátartozóik számára egyéni és csoportos foglalkozások, valamint a szenvedélybetegség kialakulása és az áldozattá válás megelőzését célzó prevenciós programok szervezése (pl. bűnmegelőzési labirintus kialakítása).

Hosszú távú célok (3-5 év):

A fogyatékos személyeknek és pszichiátriai betegeknek nyújtott szolgáltatások körében:

- támogatott lakhatás kialakítása;
- akadálymentes tornaterem létesítése az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központban.

Az idősellátás területén:

- Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményben:
 - a demens nappali ellátás megszervezése speciális, kis létszámú klub formájában, illetve rövid időszakos felügyelet biztosítása;
 - saját szociális konyha létesítése;
 - a Derűs Alkony Gondozóház kapacitásának bővítése a várólista csökkentése érdekében, illetve idősek otthonává alakítása (Szt. 138. § (4) bek.: „Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény - az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével - 2022. december 31-éig működhet.”);
- új idősek klubja létesítése az Aquincumi lakótelepen és/vagy a Bécsi út közelében, mert a lakosok jó része nyugdíjas korúvá vált, ők is szeretnék a lakókörnyezetükben igénybe venni a szociális szolgáltatásokat.

8. Összefoglalás

Felgyorsult világunkban ahhoz, hogy az eddig elért eredményeket megőrizhessük, illetve továbbléphessünk, nyitni kell az új, innovatív ismeretek felé. Tevékenységeinket modern módszerekkel kell vizsgálnunk és elemeznünk, hogy a fejlesztések lehetséges irányai világossá váljanak és elindulhasson a megvalósításuk. A kihívás és a verseny mindennapjaink részét képezi, erre szakmailag és emberileg is fel kell készülnünk.

A koncepció, illetve annak felülvizsgálati anyaga nem csodaszer, önmagában nem nyújt garanciát a szolgáltatás hatékony működésére. A szolgáltatások és ellátások színvonalával, minőségével kapcsolatban folyamatosan figyelni kell a felhasználók (kliensek, ellátottak) és szakmai partnereink visszajelzéseit, ellenőrizni és mérni kell az igényeket és az elégedettség szintjét, majd az eredmények értékelését követően folytatni vagy módosítani a korábbi terveket. Ezen tevékenységek átgondolása és a megfelelő stratégia kialakítása lehetővé teszi, hogy a munkavégzés hatékonyabbá váljon a szolgáltatásokat igénybe vevők és a szolgáltatásokat nyújtó szervezetek érdekében, valamint - a kommunikáció hatékony módszereit és csatornáit kiépítve - erősítsék a társadalmi szerepvállalást és a pozitív megítélést. A felhasználó-központú szemléleten túl fontos szempont a finanszírozás kérdése is, hiszen ezt is fókuszba kell helyezni a hatékony minőségmenedzsment megvalósítása során.

A humán szolgáltatást nyújtó szervezetekben is egyre hangsúlyosabb az igény a szervezetek által nyújtott szolgáltatások (ön)értékelésére, hatékonyságának felmérésére, a visszacsatolásra, az elszámoltathatóságra, az eredmények összehasonlíthatóságára és a fejlődési irányok meghatározására. A folyamatok felméréséhez és fejlesztéséhez speciális, a minőség folyamatalapú megközelítését előtérbe helyező modellek ismerete is szükséges.

A szociálpolitikát, mint komplex szolgáltatási rendszert tekintve, az ellátásokhoz kapcsolódó folyamatokban rejlő potenciál felmérésére eredményesen alkalmazhatóak szabványok, amelyek alapelveit áttekintve és kiegészítve azokat, komplex megoldást nyújthatnak a szolgáltatások folyamatainak felmérésére és az adott szervezeti egység értékelésére.

A szociális és gyermekjóléti/gyermekevédelmi ellátások minőségének javításához, a szolgáltatások színvonalának emeléséhez elsődlegesen a szolgáltatási elemeket és az azokhoz kapcsolódó folyamatokat, vagyis a munkafolyamatokat kell megfelelő módon kialakítani és szabályozni, mely a legeredményesebben a szervezeti önértékelés és a folyamatközpontú szemlélet meghonosításával képzelhető el. A szervezet egészére kiterjedő felmérés mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a részterületek, így a szolgáltatási elemekhez kapcsolódó önértékelésre is, hogy még pontosabb képet kaphassunk az egyes tevékenységek teljesítményéről. Mind a munkafolyamatok, mind a dokumentumok monitorozásának folyamata meghatározott kritériumok segítségével pontosan jellemezhető, körülírható, amelyekből megállapítható a szervezet gyakorlatának szintje és így összehasonlíthatóvá válik más intézmények folyamataival.

A XXI. században a modern infokommunikációs eszközök (pl. tablet, okostelefon) és közösségi felületek (pl. Facebook) bevonásával a felmérések hatékonyabban és rövidebb idő alatt végezhetőek el, mint korábban a hagyományos adatfelvételi és értékelési módszereket

alkalmazva. Az elektronikus környezet adta lehetőségek jelentősen megkönnyítik mind a vevőkkel (kliensekkel), mind a partnerekkel (állam, fenntartó stb.) való kapcsolatfelvételt az elégedettségmérés során, továbbá az önértékelésbe bevont munkatársak közti kapcsolattartás is hatékonyabbá válik. Ezáltal a felmérés eredményeinek kiértékelését, széles körben való közzétételét és megismertetését is elősegítik. A szervezeti önértékelés informatikai hátterének kialakítása (szoftver) nagyban segítheti a minőségirányítási szemlélet szociális ágazatban való elterjedését, hiszen nem egy adminisztrációs terhet, hanem az új lehetőséget, az innováció kulcsát láthatják benne.

A szociális és gyermekjóléti/gyermekevédelmi intézmények által nyújtott szolgáltatások minőségének szempontjából kulcsfontosságú a folyamatok feltárása és a hozzá kapcsolódó tevékenységek magas színvonalú ellátása. Az ellátottak, a kliensek és a társadalmi környezet egyre fokozottabb elvárásokat fogalmaz meg a szociális szakemberekkel szemben: rugalmasság, gyorsaság és folyamatosan javuló szolgáltatási színvonal, mindezt alacsonyabb költségek mellett.

A szakmai fejlődés új irányai a minőségi szolgáltatásnyújtást fókuszba helyezik, ehhez a munkához nyújt jó alapot a jelenlegi koncepció-felülvizsgálat. A dokumentum elkészítésének célja az, hogy a tervek valós jövőképpé formálódjanak és egy láthatatlan iránytűként segítsék a döntéshozókat és a szakma elhivatott képviselőit az adekvát lépések megtételében.